Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47-йил чиқиши. № 89 (13.045). 17 АПРЕЛЬ 1965 йил ШАНБА *Баҳоси 2 тийин.*

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ

Пилла қуртлари боқилмоқда

ТЕРМИЗ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Республиканинг жанубий нуқтаси — Термиз районидаги хўжаликлар пилла қуртларини боқишга киришдилар.

Ҳар қути қурт уруғидан 70 килограмм ва ундан ҳам ошириб пилла топшириш мажбуриятини олган «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг моҳир пиллачиларидан Қувондиқ Ғаффоров, Холёр Мусурмонқулов, Барат Абдуллаев ва бошқа ўртоқлар ёш қуртларни юксак агротехника қоидалари асосида парвариш қилмоқдалар. Бу звеноларнинг ҳар қайсиси 1,5-2 қутидан қурт уруғи олдилар. Колхоз аъзолари бу йил 230 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан камида 55 килограммдан пилла ҳосили топширишга аҳд қилганлар.

Прогрессив усул билан

Янгиер районидаги 1-«Боёвут» совхозининг пахтакорлари чигит экишни муваффақиятли тугалладилар. 5.700 гектар майдонга чигит қисқа муддатда, қулай агротехника муддатларида экиб бўлинди!

Шу нарса қувончлики, 5.600 гектар ерга чигит прогрессив усул билан — квадрат-уялаб жойлаштирилди. Шундан 1.250 гектарига уяларга аниқ миқдорда уруғ ташлаб кетадиган сеялкалар билан экилди.

Турдимурод Шоймимов бошқарувчилик қилаётган Дзержинский номли бўлимнинг Уммат Есбоев, Азимқул Мустафоқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида яшил квадратлар пайдо бўла бошлади.

Яшил квадратлар

1440 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга аҳд қилган «Ўзбекистон» колхози пахтакорлари чигит экишни Учқўрғон районида биринчи бўлиб тугаллаган эдилар. Чигит барвақт ташланган далаларда яшил квадратлар кўзга ташланиб қолди.

С. ЖЎРАЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

ГУЛИСТОН районидаги «Октябрь» колхозининг Ленин орденли Ансор Оғалиев бошлиқ бригадасида экиш тез суръатлар билан давом эттириляпти. Суратда (чапдан): колхоз раиси М. Раҳимов, механизатор Ҳ. Раҳмоназаров ва бригада бошлиғи А. Оғалиев ўртоқлар экишнинг сифатини текшириб кўришяпти.

А. Тўраев фотоси.

ХАТГА ЭЪТИБОР— ЭЛГА ЭЪТИБОР!

«Правда»нинг Уфадаги мухбирлар пунктига Ленин кўчаси 52-уйда яшовчи кишилар мурожаат этиб, қуйидагиларни маълум қилишди:

«Ўтган йил ёзида бизнинг кичкина уйимизда ремонт бошланди. Бир неча оила вақтинча қурилган кулбаларга кўчиб кирди. Иш сусткашлик билан бораверди, ремонтни тугаллаш учун икки марта белгиланган муддат ҳам ўтиб кетди. Совуқ тушиб қолди. Шаҳар ижроия комитетига бориб, арз қилишга тўғри келди. Раис ўринбосари ўртоқ Валеев бизнинг хатимизни шаҳар уй-жой бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Кокоринга, Кокорин — бош инженер ўртоқ Лебедевга, у бўлса— ремонт-қурилиш участкасининг бошлиғи ўртоқ Смолянинова ошириди. Роса сарсон-саргардон бўлганимиздан кейин ниҳоят иш тезлаштириб юборилди, деган жавобни олдик. Олдик-ку, ҳайрон бўлдик: ўша вақтга келганда иш умуман тўхтатиб қўйилган эди. Биз яна бир хат ёздик. Уй фойдаланишга топширияпти, деб узоқ куттирган бўлса ҳам, лекин кишига далда берадиган жавоб келди. Топширилади эмиш-а! Мана шу қуруқ жавобдан кейин ҳам ремонт яна икки ой давом этди.

Одамларга меҳрибонлик — совет жамиятининг қонуни. Биз бир неча оиланинг эҳтиёжига, уларнинг хатларига расмиятчилик, бюрократлик билан қараган шаҳар ижроия комитетининг ходимларини шу талабга хилоф иш тутдилар, деб ҳисоблаймиз».

Катта камчилик шундан иборатки, баъзи маҳаллий партия ва совет органлари хат ва шикоятларнинг характерини чуқур ва муттасил ўрганиб боришни йўлга қўйган эмаслар. Мана шу область, шаҳар меҳнаткашларини ҳаммадан кўра кўпроқ тўлқинлантираётган нарса нима? Фалон-фалон корхона ва қурилишлардан қандай мазмундаги хатлар келмоқда? Фалон-фалон районларнинг колхозлари ва совхозлари учун энг типик бўлган ҳоллар нимадан иборат?

Ана шу сатрларда зикр қилинган фактлар ҳақиқатан ҳам совет турмушимизнинг демократик нормаларига хилофдир.

Кўпгина совет гражданлари ўз хатлари, аризалари ва шикоятлари билан партия ва совет органларига, партия-давлат контроли органларига, газета ва журналларнинг редакцияларига, идора, корхона ва муассасаларнинг раҳбарларига мурожаат қилиб турадилар. Баъзилари коммунистик қурилишнинг турли соҳаларидаги ишни яхшилашга имкон берувчи таклифларни киритсалар, баъзилари камчиликлар ва суиистеъмолларни танқид қиладилар, баъзи бирлари ўзларининг шахсий турмушларига тааллуқли масалаларни қўядилар. Меҳнаткашларнинг хатлари ва сигналларига эътибор билан қараш ҳамма даражадаги раҳбарларнинг бурчидир. Улар кишиларнинг ана шу ҳужжатларини ўз вақтида ва холис қараб чиқишлари, шу ҳужжатлар юзасидан амалий чоралар кўришлари мутлақо шарт.

Партия ва халқ олдидаги ўз масъулиятини англаётган партия, совет ва хўжалик ходимлари худди шундай қилмоқдалар. Хоҳ район партия комитетининг секретари ёки маҳаллий Совет ижроия комитетининг раиси, хоҳ завод директори ёки колхоз раиси бўлсин, — етук раҳбар қуйидан келаётган сигналлардан ҳеч қачон юз ўгирмайди. Унинг учун хат ва шикоятлар — халқ тажрибасининг бир манбаи бўлиб, одамларнинг ҳиссиётларини, кайфиятларини ва талабларини кўзгудек акс эттириб туради. Оддий меҳнаткашлар кўтараётган масалаларни оперативчилик билан ҳал қилиш — ана шу меҳнаткашларнинг ишлаб чиқаришдаги ва ижтимоий активлигини ошириш демакдир, буни етук раҳбар яхши билади. У иш билан ҳар қанча банд бўлса ҳам, хатларни ўқиб чиқишга, оғзаки шикоятни диққат билан эшитишга, шу хат ва шикоят устидан қарорлар қабул қилишга, сўнгра эса бу қарорнинг қандай бажарилганини текшириб кўришга вақт топади.

Бу соҳада, масалан, Молдавия ССРдаги Бендери шаҳар ижроия комитетининг раҳбарларидан кўп нарса ўрганиш мумкин. Бу ерда хатлар пухта ҳисобга олинади, хатларнинг ҳаракати устидан қаттиқ контроль ўрнатиб қўйилган, авторлар ўз вақтида жавоб олишади.

Лекин шундай бўлса ҳам, хат ва шикоятларга расмиятчилик билан қараш фактлари кўп учраб туради. Баъзи ходимлар меҳнаткашлар томонидан илгари сурилаётган масалаларни ўрганайин ва шу масалаларни ҳал қилиш йўлларини қидириб топайин, деб жонларини койитмайдилар. Уларнинг ғами бошқа нарсада, яъни ўзларини ташвишдан қутултириб олишда. Шу тариқа бир группа уфаликлар куйиниб маълум қилган шаклдаги қуруқ жавоблар майдонга келади.

Совет кишиси бирон ташкилотга мурожаат қилар экан, таклифим, аризам, шикоятим ўз вақтида, белгиланган муддатларда кўриб чиқилади, деб умид қилишга ҳақлидир. Ваҳолонки баъзи муассасаларда хатлар неча ойлаб ҳаракатсиз ётади.

Яқинда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш республика бош бошқармасида меҳнаткашларнинг хатлари билан ишлаш қай аҳволда эканлиги тўғрисидаги масалани «Правда»га келган сигналлар асосида муҳокама қилди. Бу муассасага келган шикоятларнинг қарийб 60 проценти белгиланган муддатларда кўриб чиқилмаганлиги маълум бўлди. Шикоятларнинг кўпи икки ойдан уч ойгача идорама-идора сарсон бўлиб юрган. Тошкент ва Самарқанд область бошқармаларида хатлар билан ишлаш айниқса ёмон аҳволда. Бу жойларда ҳатто хатларни ҳисобга олиш ва рўйхатдан ўтказиш ҳам лозим даражада тартибли йўлга қўйилмаган, хатларнинг ҳаракати устидан контроль ўрнатилмаган, бир қанча ҳолларда шикоятчиларга жавоб қайтарилмаган. Ҳолбуки, ана шу шикоятларда меҳнаткашларнинг энг муҳим эҳтиёжлари баён қилинган эди.

Шуни айтиш керакки, республика Министрлар Совети «Узглавбит»да хатлар билан ишлашнинг аҳволига кескин баҳо берди, сансалорлик ва бюрократизм фактларига дарҳол таг-томири билан барҳам беришни «Узглавбит» раҳбари ўртоқ Барабашдан талаб қилди.

Мана шундай саволларга жавоб бермоқ учун хатларни мулоҳазакорлик билан таҳлил қилиб кўриш керак. Хатлар айни мана шундай зайлда таҳлил қилиб кўрилмаётганлиги кўпинча меҳнаткашларнинг ҳар жойнинг ўзида қондирилиши мумкин бўлган илтимослар билан марказий ташкилотларга ариза бериб юришларига талай даражада сабаб бўлмоқда.

Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети халқ бахт-саодати тўғрисидаги ғамхўрликни ҳамма нарсадан устун қўймоқдалар, «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун!» деган шиорни ўзларининг бутун фаолиятларида оғишмай амалга оширмоқдалар. Кишиларга сезгирлик, хайрихоҳлик билан қараш, уларнинг аризалари ва шикоятларини холис текшириб кўриш ҳар бир партия, совет ва хўжалик раҳбари учун мажбурий нормадир. Хатлар ва шикоятлар билан ишлашни яхшилаш ва такомиллаштириш керак. Бу ишдаги энг асосий вазифа эса бюрократизмни ва сансалорликни таг-томири билан йўқотишдир.

Маълумки, В. И. Ленин бошқарувни советларча ташкил этиш асосларини бюрократик тарзда бузиш ҳолларига қарши кураш олиб боришга жуда катта эътибор берган эди. У, бу курашни қунт ва сабот-матонат билан олиб боришга чақирган, қоғозбозлик, расмиятчилик, «обломовчилик» кўринишларини қаттиқ муросасизлик билан фош қилган эди. «СОВЕТ МАЪМУРИЯТИНИНГ МАШИНАСИ ПУХТА, ҲАЛОЛ, ТЕЗ ИШЛАШИ КЕРАК», — деб ёзган эди Владимир Ильич 1921 йилда. Бизнинг партия ва совет органларимиз Лениннинг кўрсатмаларига амал қилиб, бошқарув аппаратини яхшилаш тўғрисида, меҳнаткашларнинг хат ва шикоятлари юборилган ходимларнинг ана шу хат ва шикоятларни ўз вақтида кўриб чиқишлари, ҳар жойнинг ўзида ҳал қилиш мумкин бўлган масалаларни сира кечиктирмай ҳал қилишлари ҳақида доимо ғамхўрлик қилишлари лозим. Хатлар билан ишлашда раҳбарларнинг шахсий масъулиятини ошириш муҳимдир. Шикоятларга расмиятчилик-бюрократлик билан қаралганлигини кўрсатувчи биронта ҳам факт оқибатсиз қолдирилмаслиги керак. Жумладан, ўз ҳаракатлари устидан шикоят қилиб ёзилган хатларни ана шу кишиларнинг ўзига юбориш сингари практикага қатъиян барҳам бериш лозим. Бундай практикага мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

Баъзан шундай ҳам бўладики, ариза ёзган кишилар асоссиз ва бирон нарса ундириш мақсадида, ҳатто ғайри қонуний талабларни партия, совет, хўжалик органлари олдига қўядилар. Бундай ҳолларда ўз илтимослари нима учун қондириб бўлмаслигини кишиларга равшан ва рўй-рост тушунтириб бериш зарур. Кескин масалаларни ҳал қилишдан қочиш ярамайди: агар киши ноҳақ бўлса, буни юзига аниқ ва қатъий қилиб айтиш керак. Баъзи ходимлар ўз зиммаларига масъулият олишни истамай ва ортиқча дахмазадан қочиб, гарчи масалани ўша жойнинг ўзида ҳал қилиш мумкин бўлса ҳам, шикоятни бошқа инстанцияга ошириб юборишга ҳаракат қиладилар. Бундай фактларга ҳам чидаб бўлмайди.

Партия-давлат контроли органлари, уларнинг кўп миллионли активи бошқарув аппаратини яхшилашда, ҳар қайси ташкилот ва муассасада хатлар билан ишлашни намунали йўлга қўйиш учун курашда жуда муҳим роль ўйнайдилар. Халқ контролининг ўткир тиғи бюрократизмга, сансалорликка қарши қаратилган. Партия-давлат контроли органларига кўмаклашувчи постлар ва группалар катта ва фойдали иш қилмоқдалар. Уларнинг активлигини ошириш, контроль функцияларини амалга оширишда иштирок этишга совет жамоатчилигининг тобора кенг табақаларини жалб қилиш зарур.

Меҳнаткашларнинг хатлари ва шикоятлари билан ишлашни пухта ташкил этиш— партия ва давлат учун муҳим иш. Хатга эътибор — инсонга эътибор, унинг эҳтиёжлари ва талабларига эътибор бериш демакдир.

(«ПРАВДА»нинг 16 апрелдаги бош мақоласи).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

МОСКВА, 16 апрель. (ТАСС). Бугун СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди. Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида тузилган Шартнома СССР Министрлар Советининг таклифига кўра мажлисда қараб чиқилмоқда.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян раислик қилмоқда. Президиумнинг ишида СССР Олий Совети Ташқи ишлар комиссияларининг раислари М. А. Суслов ва Б. Н. Пономарев қатнашмоқда.

СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Шартнома тўғрисида доклад қилди.

А. И. Микоян муҳокамага якун ясади. СССР Олий Советининг Президиуми Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида тузилган Шартномани якдиллик билан ратификация қилди.

Мажлисдан кейин А. И. Микоян СССР Олий Совети Президиумининг Совет-Польша Шартномасини ратификация қилиш тўғрисидаги Фармонини ва Ратификация ёрлиғини имзолади. (ТАСС).

МОНГОЛИЯЛИК МЕҲМОНЛАР МОСКВАДА

МОСКВА, 16 апрель. (ТАСС). Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Ю. Цеденбал бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси бугун эрталаб Минскдан Москвага қайтиб келди.

СИФАТ

Нуқсонлар

ТЕЛЕФОНДА: Андижондаги мухбиримиз

Паҳлавон Андижон областининг пахтакорлари бу йил давлатга 785 минг тонна «оқ олтин» сотиш ҳақида ваъда беришган. Кузда кўтариладиган ана шу улкан хирмоннинг уруғи ҳозир ерга қадаляпти. Далаларда минглаб экиш агрегатлари тинимсиз ишлаяпти. Область суръатни тобора тезлатяпти. Бугунгача 240 минг гектардан ортиқ майдонга уруғ ташланди. План эса 293 минг 615 гектар. Демак, экиш марраси яқинлашяпти.

Шуниси қувончлики, андижонликлар пахтачиликнинг илғор, прогрессив усулларини жорий қилишга, комплекс механизацияга алоҳида эътибор беряптилар. Улар бу йил деярли барча майдондаги ғўзани механизмлар билан икки томонлама парвариш қилиш, 193 минг тонна пахтани машиналарда териш мажбуриятини олишган. Қанча кўпроқ майдонга чигит квадрат-уялаб жойлаштирилса бу вазифа шунча муваффақиятлироқ ҳал қилинади. Чунки комплекс механизациялаш асосан ерни тайёрлаш ва экишдан бошланади.

Буни эътиборга олган область пахтакорлари имкони борича кўпроқ майдонга уруғни квадрат-уялаб жойлаштиришга ҳаракат қиляптилар. Ҳозиргача 200 минг гектардан ортиқ майдонга чигит ана шу прогрессив усул билан жойлаштирилгани, яна 45 минг гектар ерда квадратлар ҳосил қилинса, бу соҳадаги топшириқ бажарилажаги, кўпгина илғор хўжаликлар ва бригадаларда уяларга белгиланган миқдорда уруғ ташлаб кетадиган сеялкалардан кенг фойдаланилаётгани бунинг далилидир.

Наманган районидаги «Ленинград», Андижон районидаги «Коммуна», Москва районидаги «Қизил юлдуз», Охунбобоев номли колхозлар, Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхози ва бошқа бир қатор пешқадам хўжаликларнинг деҳқонлари экишни қисқа, энг қулай агротехника муддатларида сифатли қилиб тамомладилар. Ҳозир улар чигитни бир текис ундириб олиш, тўла гектар ҳосил қилиш учун кураш олиб боряптилар. Ҳақиқий пахтакор шундай қилиши керак. «Ленинград» колхозида барвақт уруғ ташланган майдонларда яшил квадрат пайдо бўлди.

Аммо ишнинг хира томонлари ҳам йўқ эмас. Областда экишгача барча пахта майдонининг ярмидан кўпроғига, яъни 128 минг гектар ерга минерал ўғитлар солинган эди. Бу камчиликни экиш вақтида тузатиш зарур эди. Бироқ бундай қилинмаяпти. Ҳозиргача экиш билан бир вақтда ҳаммаси бўлиб 40 минг гектар ерга минерал ўғит солинди. Демак, чигит экилган майдоннинг 72 минг гектарига ҳали умуман минерал ўғитлар тушгани йўқ. Буни қандай баҳолаш мумкинлигини андижонликларнинг ўзларига ҳавола қиламиз. Чунки мажбуриятни улар қабул қилишган, унинг бажарилишини ҳам ўзлари таъминлашлари керак.

Аслида бир картада экиш тамомлангач, дарҳол ўқариқлар олиб, тўла гектар ҳосил қилиш учун уларга чигит экиш керак. Ҳозиргача эса экилган майдоннинг 100 минг гектардан ортиқроғида шундай қилинди. Бу, айниқса Андижон шароитида жуда оз. Хўжаобод ва Москва районларининг айрим хўжаликларида ишда пала-партишликка йўл қўйиляпти. Экиш агротехникаси қўпол равишда бузиляпти. Чигит яхши тайёрланмаган, серкесак ерларга экиляпти.

Масалан, Москва районидаги Фрунзе номли колхознинг Ҳамидов бошлиқ бригадасида 8 гектар ерга чигит ниҳоятда сифатсиз экилган. Ер текис бўлмагани, серкесаклиги ва сеялканинг маркери тўғри созланмагани учун механизатор Маллаев бошқараётган агрегат билан экилаётган квадрат аниқ бўлмаяпти. Қатор ораларининг кенглиги бир жойда 50-52, бошқа жойда эса 80-82 сантиметр бўлиб қолган.

Шу райондаги Навоий номли колхознинг Жўраев бошлиқ бригадасида ер яхши юмшатилмаган, серкесак бўлгани учун механизатор Қўзиев бошлиқ агрегат билан экилаётган чигит тупроқнинг юзида қолиб кетяпти. Бригадада дастлаб уруғ ташланган майдонларда тўла гектар ҳосил қилиш ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Хўжаобод районидаги «Ленинград», «Правда» колхозларида пахта майдонлари экишга яхши тайёрланмади. Бу ҳол экишда катта қийинчиликлар юз беришига, унинг сифатсиз ўтказилишига сабаб бўляпти.

Шу райондаги «Партия XXI съезди» колхозининг Ибодатхон Қурбонова бошлиқ бригадаси ерлари текис, яхши тайёрланган. Шунга қарамай, чигит квадрат-уялаб эмас, балки оддий усулда экиляпти.

Москва районининг қишлоқ хўжалик мутахассислари чигит экилган майдонларни текшириб кўриб, уруғни ернинг ўз намига ундириб олиш мумкин бўлган ва чигит суви бериш талаб қилинадиган жойларни аниқлаб чиқдилар. Бошқа районларда ҳам шундай қилиш, барча майдонда чигитни бир текис, соғлом ундириб олиш чораларини кўриш керак.

Андижон области шароитида қишлоқ хўжалик зараркунандалари айниқса хавфли. Мутахассисларнинг аниқлашича, пахта далаларидаги уватларда, бегона ўтлар бор бошқа жойларда ҳар бир квадрат метр ерда ҳозир 2-4 тадан кузги тунлам ғумбаги бор. Унга қарши кураш юзасидан шошилинч чоралар кўрилмаса, чигит униб чиққанда қуртга айланиб, ғўзанинг илдизини қирқа бошлаши ва катта хавф туғдириши мумкин. Шундай бўлгани ҳолда жойларда бунга эътибор берилмаяпти. Айрим хўжаликларда мавжуд «ОДН»лардан ҳашаротга қарши курашда эмас, балки ерни молалашда фойдаланиляпти. Чунончи, Ленин районидаги «Ўзбекистон» колхозида худди шундай қилиняпти.

Областда чигит экиш яқин кунлар ичида тамомланади. Экиш эрта бошланган ерларда чигит униб чиқди ва ғўза парвариши бошлаб юборилди. Ҳадемай ҳамма жойда ғўза парваришини оммавий равишда бошлаб юборадиган вақт келади. Бунинг учун мавжуд культиваторларни тўла тахт қилиб қўйиш керак. Хўш, бу соҳадаги аҳвол қандай? Очиғини айтиш керак, талабга мутлақо жавоб бермайди. Ғўза парвариши даврида колхоз ва совхозларда 8000 агрегат ишлаши керак бўлса, ҳозиргача ҳаммаси бўлиб 2000 та агрегатга культиватор осилган. Бу ҳам чала, культиваторларнинг айрим қисмлари етишмайди.

Андижонликлар ишдаги ана шу хира томонларни тезда бартараф этишлари, экишни сифатли, юксак агротехника қоидалари асосида ўтказиб, ҳамма ерда уруғни тўла ундириб олиш, тўла гектар ҳосил қилиш ва ғўзанинг дастлабки парваришини кучайтириб юбориш чораларини кўришлари керак.

ЕТТИ ЙИЛЛИК ҚУРИЛИШЛАРИДА

ТОШКЕНТ ГРЭСида ҳосил қилинган энергиядан шаҳар ва қишлоқларимиз баҳраманд бўлмоқда. Бу корхонанинг дастлабки агрегатлари ишга тушгандан сўнг саноат корхоналаримиз қудратига-қудрат қўшилди. Шу кеча-кундузда бунёдкорлар ГРЭСнинг 3-блокини муддатидан илгари ишга тушириш учун социалистик мусобақани кучайтириб юбордилар. 1 Май тантаналари кунларида 3-блок ҳам халқ хўжалигимизга энергия етказиб бера бошлайди. Суратларда (чапда): монтажчи А. Шакирзянов 220 киловольтли энергия тақсимлаш ускунасидаги охирги ишларни қўлдан чиқармоқда. Слесарь Мираҳмад Аҳмедов (ўнгда): трансформаторларни монтажляпти.

Н. Глауберзон фотоси.

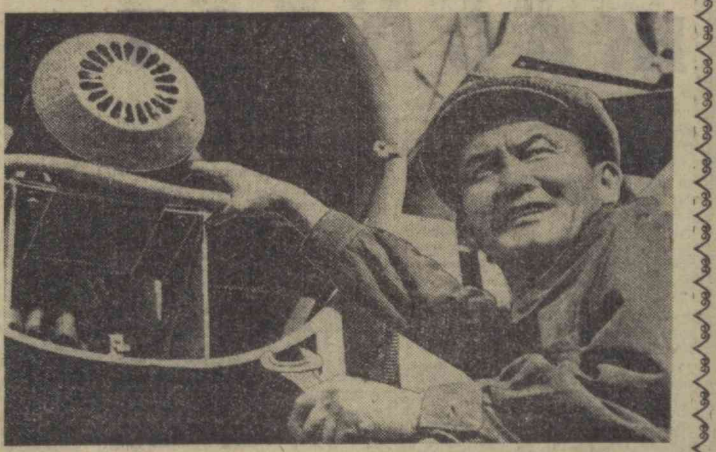

БУГУН КАМПИРРАВОТДА

Кампирравот сув омбори коллективи биринчи квартал планини 102 процент адо этди. 764 минг сўмлик иш бажарилди.

Кампирравот қурилиш ҳаводзалорига бурканган. Кечагина бўм-бўш ётган жойларда бугун уй-жой, мактаб, клуб, ошхона, маданий-маиший муассаса бинолари қад кўтармоқда. 1400 квадрат метр уй-жой қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Йилига 150 минг кубометр бетон ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган бетон заводи қурилиши шиддат билан бошлаб юборилди. Завод ишга тушгач, тўғон қурилиши бетон билан узлуксиз таъминланади.

Санъаткорнинг юбилейи

16 апрелда Ўзбекистон пойтахтининг жамоатчилиги график рассом Искандар Икромов туғилган кунининг 60 йиллиги ва ижодий фаолиятининг 40 йиллигини нишонлади. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. Азимов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан юбилярга аталган табрикномани ўқиб берди. (ЎзТАГ).

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 95 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

«ОНА ҚАЛБИ»

Ватанимиз пойтахтидаги М. Горький номли киностудияда улуғ доҳий В. И. Лениннинг онаси Мария Александровна Ульянова ҳақида «Она қалби» бадиий фильми суратга олинмоқда.

...Ҳаммаёқни оппоқ қор чойшаби қоплаган. Гулчамбарлар билан ўралган тобутни қировга ботган отлар аста тортиб бормоқда. Тобут кетидан оила аъзолари — Мария Александровна ўз фарзандлари Анна, Володя, Оля, Митя ва Маняшалар билан чуқур қайғуга ботган ҳолда одимлайди. Илья Николаевич ўз замонасининг энг илғор кишиларидан бири эди. Шунинг учун ҳам у билан хайрлашиш ва охирги марта видолашиш учун йўл олган кишилар сони беҳисоб. Шаҳардаги таниқли кишилар, гимназистлар, Илья Николаевичнинг дўстлари ва бошқалар ҳам оғир қайғуда. Фильмнинг бу саҳнаси пойтахтнинг Зачатьев ибодатхонаси ёнидаги кичик тор кўчада суратга олинмоқда.

— Сиз кимсиз? — деб сўрайди кўк шинелли милиционер шу ерда турган бир артистдан.

— Мен Митя Ульянов бўламан.

— Тушунарли... Она ролида ким чиқяпти?

...Мана, Ильичнинг онаси Мария Александровна Ульянова. Фильм ана шу кишининг буюк қалби, ажойиб қаҳрамонлиги ва чин инсоний хислатлари ҳақида ҳикоя қилади. Мария Александровнанинг бошига қандай оғир кулфатлар тушмаган дейсиз! Унинг бир фарзандини чор ҳукумати қатл қилди, бошқаларини қамоққа солди, не-не азобларга дучор қилди. Она-она экан, шунча азоблар олдида бош эгмади, тушкунликка учрамади. Барча азоб-уқубатларга чидади. У ўз фарзандларининг революцион фаолиятига кўмаклашди, вақти келганда уларни яширди, жонбозлик кўрсатди. Бу ажойиб ва меҳрибон онанинг мардлиги ҳамда жасорати ҳақида қанча гапирсангиз ҳам озлик қилади. Фильм Мария Александровна Ульянованинг ўттиз йиллик турмуш йўлини ҳикоя қилади.

Қ. АҲМЕРОВ.

Москва шаҳри.

ВИСТАВКА, СУҲБАТ, ЛЕКЦИЯ

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Сурхондарё областининг меҳнаткашлари улуғ доҳий Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 95 йиллигини муносиб кутиб олиш учун пухта ҳозирлик кўряптилар.

Область ўлкани ўрганиш музейининг коллективи алоҳида зал ажратиб, буюк доҳийнинг ўлмас таълимотига бағишланган махсус виставка очди.

Гоголь номли область кутубхонаси ходимлари «В. И. Ленин — адабиёт ва санъат ҳақида», «Ленин тасвирий санъатда» деган мавзуларда стенд-виставка ташкил этдилар. Кутубхона залида «Ленин ва болалар», «Ильич — котиқ» мавзуларида суҳбатлар ўтказилмоқда.

А. ХАЛИЛОВ.

Суратда Чирчиқ қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинатида ишлаб чиқарила бошлаган 18 метрли балкаларни кўриб турибсиз.

Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

КПСС МК март Пленуми қарорини амалга оширамиз

АМАЛИЙ ЖАВОБ

КПСС Марказий Комитетининг март Пленумида мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришга қаратилган оқилона чоралар белгилаб берилгани барча совет кишилари қатори районимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ҳам қувончига қувонч, ғайратига ғайрат қўшди.

Агитатор ва пропагандистларимиз ўзлари Пленум материалларини синчиклаб ўрганиб олиб, уни кенг меҳнаткашлар оммасига тушунтирмоқдалар. Далачилик бригадалари ва фермаларда, ремонт устахоналари, колхоз, совхоз идораларида Пленум материаллари юзасидан тематик суҳбат ва лекциялар ўтказилмоқда. Бу ишда район ва хўжалик раҳбарлари актив иштирок этмоқда.

Бу ишларимизнинг қанчалик натижа бераётганлигини, аниқроғи март Пленуми меҳнаткашларни қанчалик руҳлантириб юборганини пахтакор ва чорвадорларимизнинг шу кунги ишидан сезиш мумкин.

Механизаторларимиз ғайрат камарини белга маҳкам боғлаб, чигит экишни март ойининг охиридаёқ ёппасига бошлаб юбордилар. Илғор бригадаларда тракторлар наърасн туну кун тинмайди: бороналаш, мола бостириш тунда ҳам давом эттириляпти. 5 апрелгача жами майдоннинг тўртдан бир қисмига чигит экиб бўлдик. Чигит экиш бўйича районимиз областда биринчи ўринда бораётир. Нариси билан бир ҳафтада чигитни экиб бўламиз. Маккажўхорини эртаиндин экиб бўламиз.

Ленин номли колхоз азаматлари тез ва соз экиш учун курашда пешқадамлик қилаётирлар. 90 гектар шартли суғориладиган ердан 270 тонна «оқ олтин» ундириб беришга аҳд қилган Эргаш Бозоров бошлиқ бригада аъзолари экишни районда биринчи бўлиб тугатди. Шунингдек, колхознинг Эшдавлатов, Алмардонов ўртоқлар бошлиқ бригадалари, Карл Маркс номли колхознинг Эшқобилов, Ҳасанов, Мейлиқулов, Бозоров ўртоқлар бошлиқ бригадаларининг гвардиячи механизаторлари ҳам ер етилиши билан чигитни барвақт ва сифатли экиб олдилар.

Чорвадорларимиз ҳам ҳаммани қувонтирадиган иш қилмоқдалар. Чўпон-чўлиқларимиз қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказяптилар. «Ғузор» давлат наслчилик заводи, Крупская номли ва «1 Май» колхозлари сингари йирик қоракўлчилик хўжаликлари кўп эгиз олиш, совлиқ ва қўзиларни касалга чалинтирмай омон сақлаб қолиш ҳамда юқори сорт қоракўл терини кўп олиш бўйича мусобақада область пешқадамлари сафида бораётирлар.

Бошланғич партия ташкилотлари, партия-давлат контролига кўмаклашувчи группалар ва постлар қўзилатиш бораётган жойларда мунтазам қаттиқ назорат ўрнатганлар. Улар битта ҳам урғочи қўзининг тери учун сўйилишига йўл қўймаслик, зотли қўчқор бўладиган қўзиларни ҳам сўйдирмаслик, туғилган қўзи ва олинган териларни хўжалик кирим дафтарига ўтказиш, янги туққан совлиқлар ва боқишга қолдирилган қўзиларни куну тун алоҳида парвариш қилиш чораларини кўрмоқдалар.

Бу ҳаракат зое кетаётгани йўқ. Районнинг ҳамма хўжаликларида қўзилатиш кўнгилли якунланяпти, давлатга қоракўл тери сотиш планлари ҳам, туёқ сонини кўпайтириш юзасидан олинган мажбурият ҳам ортиғи билан бажариляпти. Ҳар юз совлиқдан 150-170 тадан қўзи олишга эришган новатор чўпонларимиз сони бу йил анча кўпайди. Умуман район бўйича жами 161 минг совлиқдан шу кунгача 140 мингга яқини қўзилаган бўлса, шунинг қарийб 30 мингги эгиз туғди. Давлатга 80 минг донадан кўпроқ қоракўл тери сотилди

План бўйича бу йил район чорвадорлари ўстириш учун 79000 қўзи олиб қолиб, қолганини қоракўл учун сўйишлари керак эди. Биз кўплаб эгиз олинаётганини ҳисобга олиб, давлатга қоракўл тери топшириш планини бажарган ҳолда имкони борича кўпроқ урғочи қўзини сақлаб қолиш тадбирларини кўрдик.

Бу йил туёқни кўпроқ сақласак, келаси йили гўшт ҳам, жун ҳам анча кўп бўлади. Чўпонларимиз бу вазифани тўғри тушуниб, бажонидил бажаришмоқда. Пленумда унумли ишлаш ва кўп маҳсулот беришдан чорвадорларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш ҳақида яхши гаплар айтилди. Хусусан чорвачилик маҳсулотларининг колхоз ва совхозлардаги амалда бўлган харид ва тайёрлаш нархларига зоналар хусусияти ва чорва турига қараб 20 процентдан 100 процентгача устама қўйиш ҳақида киритилган таклиф чорвадорларни ғоят руҳлантириб юборди.

Қ. МАҲМУДОВ,
Ғузор район партия комитетининг секретари.

УЛУҒ АЙЁМЛАРГА МУНОСИБ СОВҒА ТАЙЁРЛАЙМИЗ

ТАШАББУСКОРЛАР

Энергетик дўстларимиздан бири хонадонимизга илк бор келганида, ўртамизда мана бундай ҳазил бўлган эди:

— Сизни ҳам кўрар кун бор экан. Бизнинг уйни топиб келдингизми, а?

— Ҳа, симли жой борки, топиб келаверамиз, — деганди у ҳазилга ҳазил билан жавоб бериб.

Дарвоқе, сим (кабель) бор жойда одам бор, одам бор жойга кабель келтирилади. Кабель нурхоналарда ҳосил қилинган энергияни хонадонларимизга етказиб туради. Корхоналарда машиналарнинг гуриллаб ишлашини таъминлайди. Ер ости қазилма бойликларини аниқлаш учун қудуқлар пармалашда ишлатилади. Радио-электротехника, телевидение, шаҳар-қишлоқларни телефонлаштиришни, халқ хўжалигининг барча тармоқларини механизациялашни кабелсиз тасаввур қилиб бўлмайди.

Тошкент кабель заводи цехларини айланиб, энергетик дўстимизнинг сим ҳақидаги гапларини эсладик. Бу ерда кабель маҳсулотларининг 1500 дан ортиқ хили ишлаб чиқарилмоқда. Корхона меҳнаткашлари кабель тайёрлашни кўпайтириш, таннархини арзонлаштириш, сифатини яхшилаш, кабелларнинг янги-янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш борасида республика корхоналарига ибрат бўларли ишлар қилишмоқда.

Бу коллективни ташаббускорлар ишхонаси дейиш расм бўлиб қолди. Улар кейинги вақтларда Иттифоқ кабелчиларига ибрат бўларли рекордлар қўймоқдалар, иш маданиятини оширишнинг янги системаларига амал қилиб яхши натижаларга эришмоқдалар. Ўтган йили эса етти йиллик планни муддатидан илгари бажариб, элга донг таратдилар. Яқинда яна бир ташаббуснинг етакчилари сифатида майдонга чиқишди. Улар Улуғ Октябрнинг шонли эллик йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини улкан меҳнат зафарлари билан нишонлаш учун оширилган мажбуриятлар олишди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бу ташаббусни маъқуллади ва республика корхоналарида кенг ёйишни тавсия этди.

Ташаббускорлар даврасида бўлиб, улар амалга ошираётган ибратли ишларнинг гувоҳи бўлдик. Олган социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этишмоқда. Шу кеча-кундузда 1966 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришяпти.

ТЎРТ ИҚЛИМГА МАНЗУР

Ўзбекистон Иттифоқимиз кабель саноатининг йирик маркази бўлиб қолди. 1948 йилгача «КТО» ва «КТШ» маркали кабеллар олтин баҳосида қанчадан-қанча йўл кира тўлаб, Америка Қўшма Штатларидан ташиб келтириларди. Ана шу маркадаги каротаж кабеллар кон-геофизика корхоналарида ишлатишга мўлжалланган бўлса-да, чуқур қудуқларни пармалашда мутахассисларни хит қиларди: фойдаланиш ва техникавий хусусиятлари жиҳатидан нобоп эди.

— Қачонгача каротаж кабелларни чет элдан ташиб келтирамиз? — дейишди Тошкент кабелчилари ва шундай кабеллар тайёрлаш юзасидан изланиш ишларини бошлаб юборишди. «Изланганга зафар ёр» дейишади. Корхона мутахассислари ижодий меҳнатининг илк самараси сифатида «ПКБН» маркали бир толали брон кабель яратилди. Геофизика корхоналари бу кабелларнинг дастлабки ўнлаб километрини 1948 йилдаёқ олишга муяссар бўлди. Бир йил кейин, 1949 йилда эса «КОБД-6.8» маркали каротаж кабеллар ишлаб чиқарила бошланди. Бу кабеллар АҚШникидан арзон, фойдаланишдаги қулай хусусиятлари жиҳатидан эса 2-3 баравар соз бўлиб чиқди.

Завод икки толали каротаж кабеллар ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. Кабель тайёрлашнинг прогрессив усуллари дадиллик билан жорий этилмоқда. Ҳозир корхона мамлакатимизнинг каротаж кабелларга бўлган эҳтиёжини тўла қондирмоқда. Тошкентликлар тайёрлаган кабеллар чет эл фирмалари ишлаб чиқараётган шундай маҳсулотларнинг энг яхшиси деб тан олинмоқда.

«КТБ-6», «КОБДФ-6», «КТБФ-6» маркали резина қопламали кабелларга ҳам Тошкент корхонасининг тамғаси босилган. Улар Иттифоқ миқёсида илк бор ишлаб чиқарилаётган янги конструкциядаги кабеллардир. 1964 йилдан бошлаб шундай маркадаги кабелларни оммавий равишда ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Янги хил маҳсулотлар геофизикларга қўл келиб қолди. Бу кабеллар ёрдамида 160 градус температурада 1000 атмосферагача бўлган қоришма шароитида ҳам пармалаш ишларини бемалол бажараверйш мумкин.

Каротаж кабеллар ишлаб чиқариш ҳажми кейинги олти йил мобайнида қарийб икки баравар кўпайди. Уларнинг хизмат муддати 1961 йилдагига қараганда икки баравардан зиёд узайди.

Шаҳар телефон кабеллари тайёрлаш сифати жиҳатидан ҳам Тошкент заводига бас келадиган чет эл фирмаси кам топилади. Чет эл фирмалари ишлаб чиқараётган қўш ўрамли кабелдан Тошкентда тайёрланаётган «ТПКШ-3» маркали тўрт ўрамли шаҳар телефон кабеллари устунлик қилмоқда. Такомиллаштирилган конструкциядаги бу кабель ўриндошларига қараганда ихчам, 15-20 процент енгил. Тошкент кабеллари жаҳоннинг тўрт иқлимига манзур бўляпти.

КОНТРОЛЕР — ИШЧИНИНГ ВИЖДОНИ!

Ишни бошидан пухта қилганга нима етсин! Акс ҳолда, вақт ўтади, тайёрланаётган маҳсулотнинг баракаси бўлмайди. Баъзан ишчи билан контролёр орасида аччиқ-чучук гаплар ўтади. Агар ишчи ўз бурчини ҳалол адо этса — олам гулистон: тайёрлаган маҳсулотини топширади-ю, кўнгли тинчиб кетаверади. Кабелчилар шуларни мулоҳаза қилиб, ишлаб чиқарилган маҳсулотни техника назорат бўлимига илк бор кўрсатишдаёқ маъқул қилиш ҳаракатига қўшилишди. Ҳозир корхонада «контролёр — ишчининг виждони!» деган шиор ҳукмрон.

— Заводимиз маҳсулотларнинг кўпгина турларини ишлаб чиқариш бўйича жаҳон стандартлари даражасига етиб олди, — дейди техника назорати бўлимининг бошлиғи В. Стародубцев. — Аммо маҳсулотларнинг сифатини яна ҳам ошириш ниятидамиз: 2-3 йил муддатда тайёрланаётган маҳсулотларнинг барча тури бўйича жаҳондаги олдинги марраларни эгаллаш ҳаракатини бошлаб юбордик.

Завод коллективи маҳсулот сифатини кўтариш бўйича кўпгина ташкилий-техникавий тадбирларни дадиллик билан амалга оширмоқда. Нуқсонсиз маҳсулот ишлаб чиқариш учун бошланган мусобақа ана шу тадбирларнинг энг муҳими бўлиб қолди. 30-цех азаматлари бу соҳада айниқса яхши натижаларга эришмоқдалар. Цехдаги 11 бригада маҳсулотларни нуқсонсиз тайёрлаб, илк бор кўрсатишдаёқ техника назорат бўлимига топширишга муяссар бўляпти. 20-цехнинг 154 ишчиси нуқул юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқараётганлиги учун ойликка қўшимча ҳақ ҳам оляпти. Аппаратчи П. Жданова, агрегатчи Н. Назаров, В. Фролов каби ўнлаб ишчилар смена давомида ишлаб чиқарган маҳсулотларининг ҳаммасини биринчи кўрсатишдаёқ контролёрларга манзур қилишмоқда.

Контроль кабеллар корпусида маҳсулот сифатини кўтаришга қаратилган янги ҳаракат бошланди. Корпус участкаларида илғор ишчилар навбатчилик қилишмоқда. Улар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда маҳсулотлар сифатини кўздан кечиришади, иш жойларининг тозалиги, чиқиндиларнинг қандай сақланаётганлигини назорат қилишади. Старший мастер В. Борисовнинг столида жамоатчи навбатчиларнинг журналини кўриб қолдик. Журналнинг биринчи бетида навбатчининг ҳуқуқ ва бурчлари қисқагина ёзилган. Кейинги саҳифаларда навбатчиларнинг рапортларини ўқийсиз. Уларда навбатчиликда қандай ҳодисалар рўй берганлиги ва камчиликларни бартараф қилиш учун қандай чоралар кўрилганлиги қайд қилиб бориладн.

Бу тадбир корпус ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг яхшиланиб боришига ёрдам беряпти. Январь ойида техника назорати бўлимидан сифатсизлиги сабабли қайтариб юборилган маҳсулот 9,7 процент бўлса, февраль ойида 5,5 процентга тушди, март ойида эса ундан ҳам камайди. Корпус коллективи 95-97 процент маҳсулотни биринчи кўрсатишдаёқ контролёрларга топширишга эришмоқда.

МЕҲНАТДАН ҚАДР ТОПГАНЛАР

Тилла ака завод дарвозасига қадам қўйганида ҳардамхаёл эди. «Бирор касбим бўлмаса, заводга наф келтира олармиканман?» дерди ўз-ўзига. Аммо, цехга кириши билан кўнгли ёришиб кетди. Улкан корхона эмасми, у боп ишлар ҳам чиқиб қолди. Ёрдамчи ишчи бўлиб юрди. Оғир шланг кабеллар цехини қуришда актив қатнашди. Янги цехга ишчилар қабул қилишаётганда уни рўйхатнинг бошига ёзишди.

Ушандан буён мана йигирма йил ўтяпти. Шу давр ичида Тилла Йўлдошев корхонанинг машъал ишчиси, тадбиркор раҳбарларидан бўлиб етишди. Ҳозир энг масъулиятли участкада — резина тайёрлаш участкасида смена бошлиғи бўлиб ишлаяпти. Тажрибаларини ўргатиб чарчамайди, ўнлаб шогирдлар орттирди. У бошқараётган смена ҳар куни 18 ўрнига 22-23 тонна резина тайёрлаб мусобақада пешқадамлик қиляпти.

Т. Йўлдошевнинг қўлидан ўтган резиналар қопланган кабеллар республикамиз, Иттифоқимиз халқ хўжалигини юксалтиришда қўл келяпти. Инқилобдан аввал деҳқончилик қилиб қорни тўймаган, эгни бут бўлмаган деҳқоннинг ўғли фидокорона меҳнати учун яқинда Ленин ордени билан мукофотланди. Меҳнат қилган қадр топади, қадр топаман деган ғайрат билан меҳнат қилади.

Корхонада Тилла Йўлдошев сингари меҳнатдан бахт топган забардаст ишчилар жуда кўп. Василий Назаров Совет Армияси сафидан қайтиб, сим ўровчи бўлиб ишлай бошлаганди. Ҳозир улкан машинани жиловлаб олган пресслов-чи. Ишлаб чиқариш топшириқларини сурункасига орттириб бажармоқда. Кўксида «Ҳурмат белгиси» ордени порлаб турган В. Назаров қўлидан чиққан маҳсулотларни контролёрлар текшириб ўтиришмайди. Чунки у фақат юқори сифатли маҳсулот тайёрлаб ишонч қозонган.

Ҳусниддин Мирзааҳмедов сменаси куни кеча янги рекорд кўрсаткичга эришди. Смена давомида 35 километр кучлантирувчи кабеллар тайёрлашга эришилди. Бу, белгиланган нормадан 10 километр ортиқдир.

Корхона ишчиларининг бири биридан илғор. Улар эришаётган муваффақиятлар жамланиб, корхона коллективининг зафарига зафар қўшмоқда. Завод коллективи йил охиригача етти йиллик планга қўшимча равишда 150 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга бел боғлаган. Ваъдаларига вафо қилишяпти азаматлар. Квартал плани муддатидан илгари бажарилди. Планга қўшимча равишда бир неча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Булар ташаббускор корхона меҳнаткашларининг етти йиллик якунловчи йилида эришган дастлабки муваффақиятларидир. Издошларингиз кўпаяверсин, ташаббускор кабелчилар!

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.
В. ДОЛОТИН.

СССР ОЛИЙ СУДИНИНГ ПЛЕНУМИ

Яқинда А. Ф. Горкин раислигида СССР Олий Суди пленумининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Пленум халқ судлари томонидан ишлар ва материалларни ўртоқлик судларининг кўриб чиқишига топшириш практикаси тўғрисида СССР Олий Суди жиноий ишлар бўйича судлов коллегиясининг раиси Г. З. Анашкиннинг докладини муҳокама қилиб, таъкидлаб ўтдики, суд органлари тартибни бузиш ҳолларига қарши ва жамиятга зарарли ножўя хатти-ҳаракатларга қарши курашда жамоатчиликнинг ролини янада ошириш соҳасида ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни асосан тўғри бажармоқдалар.

Шу билан бирга пленум қуйидагиларни кўрсатиб ўтди: судлар тартиб бузилганлиги тўғрисидаги унчалик аҳамиятли бўлмаган ишлар ва материалларни қонунда йўл қўйилганидек ҳамма ҳолларда ҳам ўртоқлик судларига оширяптилар, деб бўлмайди, бу билан улар жамоатчилик таъсири катта тарбиявий аҳамиятга эга эканлигига етарли баҳо бермаяптилар.

Пленум ҳаракат хавфсизлиги ҳамда автомототранспорт ёки шаҳарлардаги электр транспортидан фойдаланиш қоидаларини бузишга тааллуқли ишлар бўйича судлов практикаси ҳақида Қозоғистон ССР Олий судининг раиси Б. Ж. Жусупов, Грузия ССР Олий судининг раиси В. Н. Майсурадзе ва СССР Олий Суди раисининг ўринбосари В. И. Теребиловнинг докладларини тинглади.

Пленум СССР Олий Суди ҳарбий коллегиясининг раиси, юстиция генерал-майори Н. Ф. Чистяковнинг коллегия фаолияти тўғрисидаги докладини тинглади ва муҳокама қилди.

СССР Олий Суди раиси билан СССР бош прокурорининг гражданлик ва жиноят ишлари хусусидаги протестлари ҳам кўриб чиқилди.

Пленум мажлисида СССР бош прокурори Р. А. Руденко билан СССР бош прокурорининг биринчи ўринбосари М. П. Маляров қатнашдилар. (ТАСС).

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 20 ЙИЛЛИГИГА

ТУҒИШГАНДАН АЪЛО

Улуғ Ватан урушининг дастлабки даври эди. Эвакуация қилинганлар эшелони ғарбдан шарққа йўл олди. Улар орасида оғир касал бўлиб қолган молдаван аёли Сабина Лернер ҳам бор эди. У саккиз ёшли қизчаси Саррани бағрига босганича вагонда тебраниб борарди, лекин Сабина йўлда вафот этди. Қизи вагондаги меҳрибон кишилар қўлида қолди.

Сарра тушган поезд Когонда тўхтади. Ўзбекистон меҳнаткашлари қардошларни қучоқ очиб қарши олишди, иссиқ бошпана беришди. Келганларни кутиб олувчилар орасида Ғиждувон район, Зарметан қишлоқ Советидаги собиқ Тельман номли колхознинг раиси Ражаб Жумаев ҳам бор эди. Раиснинг кўзи вокзалда мўлтираб турган Саррага тушди. Ражаб ака қизчага яқинлашиб, унинг бошини силади, пешанасидан ўпди. Мен билан кетасанми? — таклиф қилди қизчага, — меникида яшайсан, қизим бўласан.

Ота-онасидан ажралган Сарра ўзбек оиласида яшай бошлади.

Бу воқеага 23 йил бўлди. Сарра медицина ҳамшираси бўлиб етишди. Ҳозир у Кишиневда яшамоқда. Бироқ у, энг қийин дақиқаларда иссиқ қучоғидан жой берган Жумаевлар оиласини унутгани йўқ, доим хат ёзиб туради, отпускада келиб кўради.

ЖАСОРАТ

Ташвишли ва тантанали дақиқаларнинг хабарчиси бўлган сукунат ва ўйчанлик...

Бу шундай бир ҳолки, сукунат ва ўйчанлик чўкканда дақиқалар ва лаҳзаларнинг ҳар сониясига кучли вулқон яшириниб олгандай туюлади кишига. Бу вулқоннинг бўлажак портлашидан ҳамма безовта ва бесаранжом кўринади. Шундай кўринади-ю, сонияларга тўлғоқ солаётган вулқоннинг портлаши кишиларга изтироб келтирмайди, қайғу орттирмайди. Балким, севинч билан ўкинчнинг аралашмасига ўхшаш ҳали ўз номига эга бўлмаган бир туйғунинг туғилишига олиб келади. Шунинг учун ҳам бундай сукунат ва ўйчанлик ташвишли ва тантаналидир. Тўғри, бундай ҳолат камдан-кам учрайди. Борди-ю, шундай дамларнинг ҳаяжони кишиларга насиб қилса, бу яхшилик аломати. Чунки, ҳаяжон одам боласининг руҳини улғайтиради.

Бундай дамлар секундларни етаклаб, минутларни қувади. Соатларга назар ташлаб, кунларни, ҳафта-ю ойларни мўлжалга олади. Йилларни қамрашга шошади. Зероки, йиллар, ўн йиллар муаммоси секундлар ва минутлараро ниҳояланади. Бироқ ана шу ҳал қилувчи лаҳзага етгунча битта умр, битта тақдирнинг сочи оқариб, пешанасини ажин босади. Баъзан эса... Йўқ. Буниси кейинроқ...

Ташвишли ва тантанали дамлар ҳаяжони, кишиларнигина эмас, атрофни, бутун борлиқни ҳам сукунат ва ўйчанлик зиллиги — вазминлиги босган. Эндигина чалинган қўнғироқнинг илгарилари одатийга ўхшаб туюлган овози бу гал нимагадир синиқроқ, эзгуроқ туюлади. Ажабо, бу овоз ҳар галгидай мактаб саҳнини обод этиб турган болалар қий-чувига омухталаниб жимиб кетмади. Йўқ. Қўнғироқнинг синиқ ва эзгу овози бўлажак нотакрор бир тантана ва ташвишнинг жарчиси бўлароқ узоқ-узоқларга тарқаб кетди. Боғларга урилиб, қояларга қоқилиб акс садо берди. Япроқлар яшиллигига баҳорий бир шарпа бўлиб сингди.

Мана, кутилган дақиқалар одимлаяпти.

Ҳозир, шу лаҳза, шу онда мактаб аҳли кутган ташвишли ва тантанали портлаш содир бўлиши керак.

Ана, ўқитувчилар хонаси очилди.

Директор ёшгина, ўрта бўй йигитни билагидан тутганча етаклаб чиқди. Ушбу дамда кишилар йигитнинг ожизлигига ачиниб «бечора» деган гапни кўнглидан ўтказиши аниқ. Рост. Йигит ожиз. Тағин иккала кўзи. Нурни пайқаш, қуёшни илғашдан тамомила маҳрум киши қандай дарс берар экан? Дарсни ҳам, боринг, бир амаллар, дейлик. Дарсга тайёрланиш қандоқ бўлади? Харита, глобус, китоб, доска деганларидек, муаллимликнинг ҳам ўзига яраша заруратлари бор... Ожиз ўқитувчини 7-«б»га бошлаб кирган директор кўнглидан шу гапларни ўтказар экан, юраги «шув» этиб кетди.

Ўқувчилар билан лиқ бу дарсхона ҳозир директорга олов ёниб турган иссиқ цехни эслатган бўлса ажабмас. Бу таққос кишининг хавотирли руҳидан тўкилган заъфар япроққа ўхшаса ҳам ҳақиқат иссиғидан маҳрум эмас. Буни талабалар қарашида пайдо бўлган хил-хил ҳолат айтиб турибди. Аксари толиби-илмлар янги «тарихчи»нинг ожизлигидан гумонда. Улар «Яхши дарс беролмайди, кўрмайдиган киши» — деган фикрда. Баъзилари эса: «Кўздан айрилиб, ҳаётнинг ғов-тўсиқларидан илдам ўтибдими, демак, бу кишидан иш чиқади» — дейишади.

Бу гаплар-ку ҳали хаёл. Бу туйғулар маржонлардай дона-дона бўлиб, болаларнинг ақл риштасига энди тизиляпти, холос. Бироқ «ожиз домла» ўзи нечук экан? У қаҳрамонликда Николай Островский, Гомерларнинг шунчаки ўхшаши эмас — тирик, жонли жангчи-ку, ахир. У ўқитувчи бўлиш умидида бутун ёшлигини китобга, мутолаага бермадими? Шу умид йўлида қурол тутиб, Ленинград шаҳрига кўксини қалқон қилиб, «революция бешиги»ни шикастланишдан сақламаганмиди?

Шундай қилди. Шундай қилди-ю, ўзи шикаст еди — кўзидан, нури жаҳонидан айрилди. Аммо жангчи ўз қасамига содиқ қолди: сўнгги томчи қони қолгунча жанг қилишдан қайтмади. Урушни ўзи тугатди. Сўнгра, урушдан қайтгач, ожиз бўлса ҳам университет дарсхонасини танлади ва дарсликларнинг ипидан кириб игнасидан чиқди. Тиришди, тиришди, тинмади. Ҳар тўсиқ, ҳар қийинчилик олдида, ўқитувчи бўлиш умиди унга ҳам кўз, ҳам куч бўлиб, бардамлик берди. 1944 йилда яраланган солдат 1950 йилда илм қуроли билан қайта қуролланиб, биринчи бор дарсга кириб турибди. Шунча қийинчиликларни писанд ўтказган одам энди уялтирармиди?!

Таскинни директор шу фикрдан топди-да. Павел Петровни дарсхонада қолдириб чиқди...

Шундан буён ўн беш йил ўтди. Шундан буён минглаб ўқувчи Павел Федоровичнинг жонли мисол ва ишонарли фактларга бой лекциясини эшитди, билим олди, кўзи очилди. Ватан урушида кўздан айрилган, вужуд-вужуди чидам ва яна чидамга айланиб кетган бу одам дарсхонада мураккаб мавзуларни ҳам енгилгина тушунтираётганини бир кўрсангиз эди! Бу, оқшомлари юлдузлар жилвасидан маҳрумликда, заҳмат билан ўтказилган кечалар, беқиёс бедорликлар ҳосили, аччиқ меҳнатнинг ширин мевасидир.

Буни Павел Федорович Петровнинг шогирдлари билармикан?! Кечалари ёнбошига кириб Павел акага китоб ўқиб берадиган, ёнбошига болиш қўйиб, чой деганда қаҳва тутиб турган Антонина Степановна Петрованинг меҳнатиничи?! Йўқ. Ожиз домланинг ёстиқдоши сарфлаётган меҳнатнинг беқиёслиги ва улуғворлиги ҳам Павел аканинг шогирдларига маълум эмас. Майли, ахир, дабдабалар билан қаҳрамонлик кўрсатилмайди-ку! Инсон учун яшаш, жамиятга ўзининг зарурлигини ҳис қилиш ва шунга лойиқ бўлишнинг ўзи жасорат эмасми!

Янгийўл шаҳридаги 10-мактабнинг тарих ўқитувчиси Павел Федорович Петров ана шундай жасоратли киши. Бу, буюк тақдир олдида, курашларда сочи оқариб, пешанаси ажинланибгина қолмасдан, ҳатто кўздан айрилса ҳам енгилмаган инсони аъзамга таъзим қил, дегинг, шундай деб ҳайқиргинг келади!

А. ВАЙНЕР,
М. ИСМОИЛОВ.

ҚРИМ

ЭЪЛОН ҚИЛИНМАГАН ШЕЪРЛАР

I.

Эрта куз. Денгиздан
юксалган шамол
Иссиқ юзларимни сийпалаб
ўтди.
Эй, Қрим! Мовий сув — сен
соҳибжамол —
Шаббаданг дардимни учирди-
кетди.
Порлоқ бир руҳ билан
яйради танам,
Унутмам мен сени, шифобахш
макон,
Менга ғурур берган бепоён
ўлкам —
Билдим: ҳар ерда ҳам менга
меҳрибон.
Ўлкам! Меҳринг дилда
улғайтдинг мени,
Хаёллар бағрида сузаман шу
чоқ:
Ким ўйлар эдики, мендек
ўзбекни —
Қрим соҳиллари сийлайди
шундоқ...

II.

Чўпчак эшитгандим
кўп йиллар бурун:
Бир одам, ўттиз кун яшадим,
депти.
Бирови ўн беш кун, бирови
ўн кун,
Бирови «мен бир тун» яшадим
депти.
Гўрков қатор турган қабр
тошига
Уларнинг сўзларин битипти
бир-бир...

III.

Йўқ! Тақдирим ўзга,
Бахтли кунимни —
Ёзишга етмайди гўрков рақами,
Уруш олса жонни, тўкса
қонимни,
Бахтим ўғирлолмас, йўқолмас
қадрим.
Бахтлиман, шу оғир
курашларда ҳам,
Йўқ! Узилиб қолмас саодат
йўли!
Сен менга бахш этдинг шодлик,
эй ўлкам,
Эй, Қрим! Эй, жонбахш денгиз
соҳили!

Ҳамдам ҚУЧҚОРОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

1945 йил.

17 АПРЕЛЬ, 1965 ЙИЛ
№ 89 (13.045).

ЛАВҲА

ИЗЛИ ЙЎЛЛАР

ҚИШЛОҚ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ИШ ФАОЛИЯТИДАН

СИДҚИДИЛДАН қилинган меҳнат, ташкилотчилик қобилияти, раҳбарлик тажрибаси яхши натижа берди. Совхоз ерлари ҳосилдор далаларга айланди. Техника ўз кучини кўрсатди. Пахтанинг ҳосилдорлиги ҳам, деҳқончилик маданияти ҳам беқиёс ўсди. Энг муҳими одамларнинг хўжаликка муносабатида катта ўзгариш юз берди.

Қўчқор ака совхозда ишлаган йилларида қолдирган яна бир яхши из шу бўлдики, ёшлардан бир неча ташкилотчи кадрлар, ўзига ўринбосарлар тайёрлади. Уларга раҳбарлик санъатини, ўзининг билим ва тажрибасини ўргатди, элга танитди. Ҳозир унинг ёнида бораётган Узоқбой Саримсоқов шулардан бири эди.

Кечадан бошлаб Қўчқор ака район партия комитетининг биринчи секретари. Унинг олдида катта бир районни бошқариш, юксалтиришдек масъулиятли вазифа турибди. Лекин у мана шу дақиқада районни ўйлаётгани йўқ. Олти йил меҳнати сингган совхознинг келажагини ўйлаяпти.

— Ўз ўрнимга Узоқбой Саримсоқовни тавсия этиб янглишмадиммикин? Юксалиб келаётган хўжаликни яна олға бостирармикин, шундай катта карвонни дадил етаклай олармикин?..

Қўчқор ака шуларни ўйларди. Узоқбой Саримсоқов эса устозидан олдинга ўтиб қолишдан ўзини тортиб қадам ташлар, идорада айтилган ҳамма гапларнинг мағзини чақар, устоз маслаҳатидан хулосалар чиқариб, аниқ режа тузарди.

Сукутни Қўчқор ака бузди.

— Одамларнинг қалбига йўл топа билиш раҳбар учун сув билан ҳаводай зарур. Совхоз катта рўзғор, ҳар хил характердаги одамлар бор. Олдингга бири кулиб, бири хўмрайиб киради. Яна бири сендан баланд келишга уриниб кўради. Лекин, ана шуларнинг ҳар бири билан муомала қила билиш, тил топиш лозим. Шундагина кўпчиликка ёқасан, сенга эргашади...

Улар бир азим дарахтнинг тагига келиб тўхташди. Қўчқор ака Узоқбойга қўл узатди. Улар хайрлашишди. Узоқбой уйга кириб кетмай Қўчқор аканинг кетидан ҳурмат ва ҳавас билан тикилиб қолди.

Алламаҳал бўлиб қолган бўлса ҳам, Қўчқор аканинг уйқуси келмади. Район областнинг шимолида. Бу ерга баҳор 10-15 кун кеч келиб, куз эса 10-15 кун эрта тушади. Одамлар декабрда ҳам қор кечиб пахта теришади. Қўшни областлардан ёрдамчилар келишади. Ўшанда ҳам план тўлмай қолади. Нега шундай? Ер ёмонми? Йўқ, айб ерда эмас. Бу ерларнинг тупроғи олтин. Фақат уни боқиш, тўйдириш, ишлозини жойига келтириш керак. Пахтачиликни комплекс механизациялаш, айниқса ҳосил йиғим-теримини кенг машиналаштириш керак. Шундагина теримнинг умри қисқаради. Район шароитида эса бу ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

Ўша куни қишлоқда ҳаммадан кеч ётган ҳам, қўшнилардан эрта уйғонган ҳам Қўчқор Авазматов эди. Лойқа чўкиб, сув шиша ранг олгандай Қўчқор аканинг тунги фикрлари, ўйлари, режалари ҳам бири-иккинчисини босиб саралан-ган — тиниққан эди. Ана-мана дегунча ёз ўтиб, куз келди. Пахта терими бошланди. Райком секретарининг фаолиятида яна ҳам сермеҳнат, машаққатли кунлар бошланди.

Узоқни кўролмайдиган айрим хўжалик раҳбарлари машина теримига ғов бўлиб туриб олдилар. Лекин уларга илғор хўжаликлар мисоли асосида машинанинг фойдаси тушунтирилди, йиғим-теримни механизациялашда ёрдам берилди.

Район партия комитетининг бюроси тонг отар қилиб чўзилмайдиган қисқа, лўнда гап айтиладиган бўлиб қолди. Бюрода одамларни соатлаб тик турғизиб қўйиб, сени ундай қилиб юборамиз, бундай қилиб юборамиз дейдиган гаплар йўқолди.

Қўрғонтепаликлар, машъал «Савай» совхозини кадрлар тайёрлайдиган университет дейишади. Бу бежиз эмас. Қўчқор Авазматовнинг таълимини олган, ундан ўрганган янги раҳбарлар совхозни машъал хўжаликка айлантириш учун кўп куч-ғайрат сарфлашди. Мана, ҳозир бу совхоз Андижон областидагина эмас, балки республикамизда тажриба мактабига айланиб қолди. Эндиликда у райондаги кўпгина хўжаликларга ишнинг кўзини биладиган кадрлар тайёрлаб беряпти.

Район партия комитетининг диққат-эътибори «Савай» совхозига ўхшаган машъал хўжаликларни тобора кўпайтиришга қаратилди. Кўпгина колхозлар олий маълумотли, ишчан кадрлар билан мустаҳкамланди. Натижа ёмон бўлмади. Утган йили ҳосил йиғим-терими даврида четдан ёрдамчилар келмади, чунки бунга эҳтиёж йўқ эди. Колхоз ва совхозларнинг далаларида 650 дан ортиқ агрегат ишлади, машиналар билан 33 минг 184 тонна пахта териб олинди. Йиллик план 35 кунда бажарилди.

Ленин номли колхоз райондаги йирик хўжаликлардан бири. Утган йили бу хўжаликда 1085 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25,6 центнердан ҳосил олиниб, пахта тайёрлаш йиллик плани ошириб бажарилди. Қўчқор Авазматов бу хўжаликни узоқ вақтдан буён комплекс ўрганиб келарди. Четдан қараганда хўжалик изга тушиб олгандай кўринади. Лекин планнинг бажарилишигина кифоя қилармикин? Қўшни колхозларда уй-жой қуриш, колхозчилар турмушининг маданий даражасини оширишда йил сайин силжиш бўляпти. Хўжалик комплекс ривожланяпти. Ленин номли колхоздачи? Ундай эмас. Сабаби, колхоз раҳбарлари узоқни кўролмаяптилар. Нима қилиш керак? Шундай ташлаб қўйиш керакми? Йўқ, олдини олиш керак.

Район партия комитети колхоз ишини агрофлича ўрганди. Сўнг текшириш натижаси район партия комитетининг бюросида муҳокама қилинди. Колхоз раиси Шермат Носиров узоқни кўролмаётганлиги, катта бир карвонни мустақил етаклай олмаётганлиги маълум бўлди. У раисликдан олинди, енгилроқ ишга қўйилди.

Колхозни юксалтириш учун фақат раиснигина ўзгартириш кифоя қилмасди. Колхоз агрономи Нуъмонжон Охунжоновга ҳам, бош инженер Комилжон Жаҳоновга ҳам халқ эргашмай қўйган. Шунинг учун улар ҳам бошқа ишга қўйилди. Колхозга тажрибали, ташкилотчи деҳқон Абдулҳаким Саттиев раис қилиб сайланди. «Савай» совхози бош агрономининг ўринбосари Деҳқонбой Абдураззоқов бош агроном, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг инженери Мирҳамид Мамадиёров эса бош инженер бўлиб келди.

Бошқа хўжаликлар ҳам эътибордан четда қолмади. Керак бўлган ҳамма ерда зарур ташкилий тадбирлар амалга оширилди. Бу қувончли самара берди. Район хўжалиги тез суръатлар билан юксалди, пахта ва бошқа экинларнинг ҳосилдорлиги, чорвачиликнинг маҳсулдорлиги кескин ошди. Утган йили районда ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 26,6 центнердан пахта олинди. Кейинги икки йилда ялпи ҳосил 14,6 минг тонна кўпайиб, ҳар гектар ернинг ҳосилдорлиги 4,4 центнер ошди.

Район партия комитети пахта етиштиришни комплекс механизациялаш, айниқса энг машаққатли иш — ҳосил йиғим-теримини машиналаштириш йўлини қадам-бақадам қатъий амалга оширди, бу соҳада кескин бурилиш ясалишини, оқибатда қувончли натижаларга эришилишини таъминлади. Агар 1962 йилда район хўжаликларида машиналарда ҳосилнинг 23 проценти териб олинган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 46 процентга етди. Бу, колхоз ва совхозларга 400 минг сўм пул ва 564,5 минг киши-кунини тежаш имконини берди. Утган йили фақат пахта эмас, балки дон, пилла, сабзавот, мева, полиз экинлари ва чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш планлари ҳам анча ошириб адо этилди.

Район партия ташкилоти етти йилликнинг якунловчи йилида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тадбирларини ишлаб чиқди. Район меҳнаткашлари бу йил 70 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга сотиш, ҳосилнинг 60-65 процентини машиналарда териб олиш, бошқа деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотишни янада кўпайтириш мажбуриятини олдилар. Район партия комитети, унинг бюроси, хўжаликларнинг партия ташкилотлари меҳнат аҳлини ана шу белгиланган тадбирлар, КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга ошириш учун курашга сафарбар этяпти.

— Кейинги йилларда, — дейди ўртоқ Авазматов, — пахта-беда алмашлаб экиш системаси бузилди. Бу ҳосилдорликка салбий таъсир қилди. Утган йили районимизда фақат 2.192 гектар бедапоя бор эди. Биз мутахассислар билан бамаслаҳат кўп йилга мўлжалланган қатъий план тузиб чиқдик. Бу йил беда майдонини 3.554 гектарга етказдик. Бундан кейин ҳам бедазорларни янада кенгайтира бориб, алмашлаб экишни яхши йўлга қўйиб оламиз.

Қўчқор ака билан дала айландик. Унинг кўксида яқинда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганда тақилган Ленин ордени билан «Уроқ ва Болға» олтин юлдузи порлаб турибди. Ҳар бир механизатор, агроном, оддий пахтакор ўз постини мустаҳкам эгаллаган, баракали меҳнат қилишяпти. Далаларда 550 га яқин агрегат тупроққа уруғ қадаяпти. Район пахтакорлари 26.945 гектар ерга чигитни 8—10 иш кунида сифатли қилиб экиб олиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

С. ШОКАРИМОВ,
Ҳ. АБДУСАМАТОВ.

Эл дастурхонига

— КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари коллективимиз аъзоларини меҳнатда янги муваффақиятлар қозониш учун курашга руҳлантириб юборди,— дейди Тошкент марказий бўрдоқичилик пунктининг мудири Сайдалим Аъзамхўжаев.

Бўрдоқичилар ўтган йили ажойиб ғалабаларни қўлга киритдилар. Колхозлардан гўшт тайёрлаш давлат плани ҳисобига 4215 бош қорамол, 50 минг бош қўй ва 4 минг бош чўчқа қабул қилинди. Уларни бўрдоқига боқиш ҳисобига 5.000 центнер ўрнига 6689 центнер гўшт етиштирилди, олинган мажбурият анча ошириб бажарилди. 3370 тоннадан зиёд озуқа тежаб қолинди. Шундай қилиб, бир йилнинг ўзида пункт давлатга 186 минг сўм соф фойда келтирди.

Пункт коллективи ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, бу йил давлатга 600 тонна гўшт етказиб бериш мажбуриятини олди. Бу, пландагидан 100 тонна кўпдир.

Пунктда моллар асосан давлат томонидан берилган аралаш озуқа, шелуха, кунжара ва ошхоналарнинг чиқиндиси ҳисобига боқилади. Лекин бу билан қаноатланилмайди. Коллективнинг кучи билан ҳар йили кўплаб дағал ем-хашак жамғарилади.

Молларни луганскликлар усулида боқиш натижасида ҳар бир қорамол бир кеча-кундузда 700-760 граммдан, қўйлар эса 200-250 граммдан семиряпти. Илгарилари колхоз ва совхозлардан қабул қилиб олинган моллар 50-60 кун боқилгандан кейин давлатга топширилларди. Эндиликда эса молларни семиртириш муддати анча қисқарди.

Пункт ходимлари етти йилликнинг сўнгги йилида ҳам яхши кўрсаткичларга эришаётирлар. Улар биринчи квартал гўшт тайёрлаш планини анча ошириб бажардилар. Давлатга 160 ўрнига 167 тонна юқори сифатли гўшт топширилди. Ҳозир яна икки юздан ортиқ қорамол сўқимга боқилмоқда.

Акмал РАҲИМОВ.

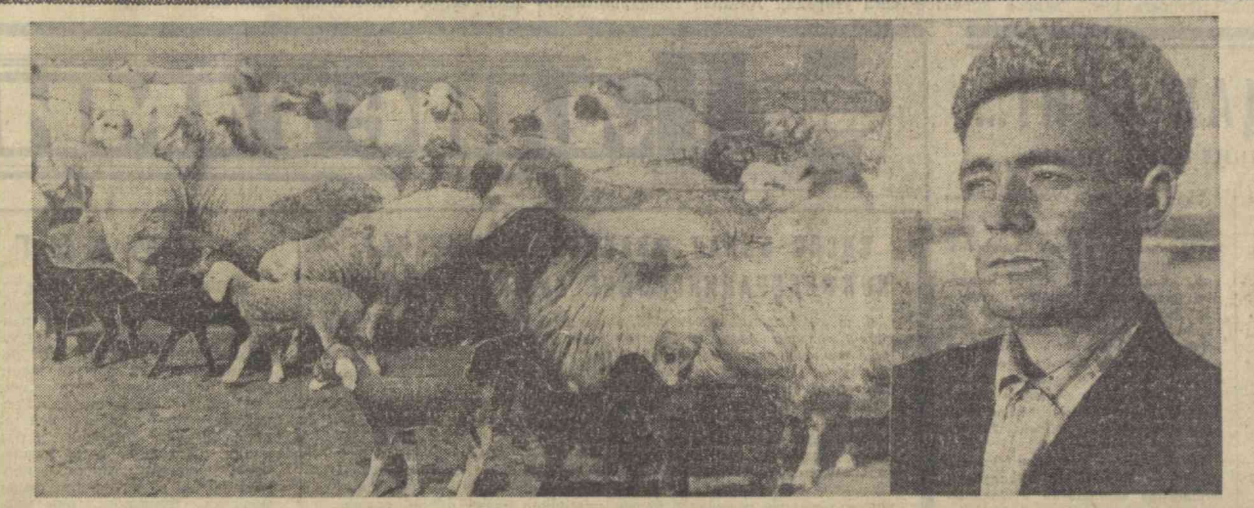

НУРОТА районидаги «Қизилча» совхози 1-фермасининг донгдор чўпони Сирож Усаров 820 бош совлиқнинг ҳар 100 тасидан 201 тадан соғлом қўзи олди.

А. Шодиев фотоси.

ФЕРМАЛАРДАН ДАРАКЛАР

Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз чорвадорлари бу йил давлатга 474 тонна сут етказиб беришга аҳд қилишган. Ҳозир 130 тоннадан ортиқ сут тайёрланди. Сут соғувчилардан О. Муҳиддинова, С. Мавлонова, Г. Эсимхонова, А. Юсупова ўртоқлар ўз боқимларидаги сигирларни яхши парвариш қилиб, ҳар бир сигирдан кунига 10-12 литрдан сут соғиб оляптилар.

Н. Йўлдошев.

●

Хўжаобод районидаги «Правда» колхози чўпонлари И. Менгашев, А. Аҳмедов ва У. Тўморқуловлар ҳар 100 бош совлиқдан 130-135 тадан соғлом қўзи олишди.

С. Ражабов.

●

Учқўрғон районидаги Охунбобоев номли колхознинг илғор сут соғувчиси, Андижон область Советининг депутати Ҳанифа Мўтаева ўзига бириктилган 45 бош соғин сигирнинг ҳар биридан кунига 7.5-8 литрдан серқаймоқ сут соғиб олиб, чорвадорлар мусобақасида ғолиблик қиляпти.

С. Жўраев.
М. Тошбеков.

●

Бибисора Норбоева Беруний районидаги Киров номли колхоз чорвачилик фермасида бир йўла уч вазифани бажараётир. У соғувчилик, сепаратчи ва бузоқбоқарлик қиляпти. Ўртоқ Норбоева 18 бош сигирнинг ҳар биридан ҳозиргача 410 литрдан серқаймоқ сут соғди. Бундан ташқари, фермада соғилган сутларни сепаратдан ўтказди. Айни вақтда у 48 бош бузоқни парвариш қилмоқда.

ХУШХАБАРЛАР

Андижон машинасозлик заводи ишлаб чиқараётган ўн уч от кучига эга бўлган двигатель мамлакатдаги кўпгина қурилиш майдончаларига жўнатилди.

Бу двигатель илгари ишлаб чиқарилган ана шундай двигателларга нисбатан анча мукаммал ва узоқ вақтга чидайдигандир. Лекин унинг нархи оширилгани йўқ. Планиқтисод бўлимида УзТАГ мухбирига қуйидагиларни хабар қилдилар: ишлаб чиқариш процесси механизациялаштирилганлиги ва автоматлаштирилганлиги туфайли дизель тайёрлаш учун сарф бўладиган меҳнат ўн беш баравар камайтирилди. Машинасозлар ўз буюмларини такомиллаштиришни давом эттирмоқдалар. Бир қанча деталлар пластмассалардан тайёрлана бошланди.

●

Трубовоз шофёри Аловиддин Есбосинов босиб ўтмаган йўл Қизилқумда кам. Узбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги яйлов мелиорацияси трестига қарашли Қорақалпоғистон қурилиш-монтаж бошқармаси қум барханлари орасида тўрт юздан кўпроқ артезиан қудуғи пармалади. Деярли ҳамма жойда коммунист Есбосинов ташиб келтирган қувурлардан сув оқмоқда.

Бу ерларни яхши биладиган Есбосинов қум барханлари оша Ердан Ойгача бўлган масофани босиб ўтди. Ҳозир у, қум денгизидан ҳайдаётган «ЗИЛ-157» маркали трубовоз фақат бир марта капитал ремонт қилинди. Машинани меҳр билан ишлатганлиги туфайли бунга эришилди. Собиқ чўпон Аловиддин Есбосинов техникага зўр муҳаббат билан қарайди. Ана шу техника ёрдами билан эса унинг жонажон Қизилқум саҳроси қиёфаси ўзгартирилмоқда.

●

Урта Осиёдаги энг йирик 9-шахтанинг коллективи ер ости «майдони»дан 17 йилдан буён кўмир қазиб чиқармоқда. Бу «майдон»нинг кўмир запаси тугай деб қолди.

Бироқ, шахтанинг ҳаёти бу билан узилиб қолмайди. Шахтанинг кўмир бериш қуввати ошиб, 1969 йилда бир ярим миллион тоннага етади. Бу эса, етти йилликнинг якунловчи йилидагига нисбатан ярим миллион тонна кўпдир.

— Кўмир запаслари, — деди шахта бошлиғи Ю. И. Мерцалов, — янги «майдон» ҳисобига тўлдирилади. Ҳозир корхонада қия стволни кавлаш ишлари бошланди. Уни қуришни шу йилнинг ўзидаёқ тамомлаш кўзда тутилади. Бир километр узунликдаги ер ости йўли кончиларга кўмирнинг янги запасларини қазиб чиқаришга киришиш имконини беради. (УзТАГ).

ПЕНСИОНЕР МЕҲНАТ МАЙДОНИДА

Беруний районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» совхозининг кекса ишчиси пенсионер Қобил ота Қурбонов 67 йиллик умрининг 50 йилини пахтакорлик билан ўтказди. У звено бошлиғи бўлиб ишлаган даврида гектаридан 62 центнергача ҳосил кўтарган эди.

Партия ва ҳукуматимиз Қобил отанинг пахта ҳосилдорлигини ошириш соҳасидаги хизматларини муносиб тақдирладилар. 1958 йили унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Қобил ота пенсияга чиққандан кейин ҳам ёш пахтакорларга ўзининг бой тажрибасини ўргатиб, ҳосилдорликни қандай қилиб ошириш мумкинлиги ҳақида қимматли маслаҳатлар бериб турди.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларидан илҳомланган Қобил ота бундан буён қўл қовуштириб ўтиришни ўзига эп билмади. Совхоз дирекциясидан 10 гектар ер ажратиб беришни илтимос қилди. Унинг илтимоси қондирилди.

Севган касбига қайтиб келган кекса пахтакор Қобил ота бу йил гектаридан 40 центнер «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олди. Миришкор деҳқон, юқори ҳосил устаси Қобил ота Қурбоновнинг бу ташаббуси кўпларга ибрат бўляпти.

Б. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

БАҲОР ҚЎШИҚЛАРИ

(ҲАВАСКОРЛАРНИНГ ШЕЪРЛАРИГА ОБЗОР)

Ўлкамизга баҳор келди. Ғунчалар дудоғида баҳор, япроқлар нозида, булбуллар созида баҳор. Нозик ҳис-туйғуларимизга сирдош баҳор. Саҳий қуёшнинг заррин нурлари остида кун сайин бўй чўзиб, хушбўй таратаётган зилол сувлар мавжида баҳор. Дарё, жилғалар қўшиғида шу баҳор намоён. Шоирлар илҳомини мавж урдираётган ҳам шу баҳор латофатидир. Ҳар куни редакциямизга оқиб келаётган баҳор шеърлари, қўшиқлари фикримизнинг исботидир.

Деҳқон эшигини қоқиб, қалбларда меҳнат ишқини ёқиб дала кезаётган баҳорнинг кўркам жамолини ҳар ким ўз билганича қаламга олишга интилган. Она ерга пардоз бераётган деҳқонлар, мўл-кўл ҳосил яратиш ишқида далага чигит қадаётган пахтакор, ўлкамизни боғ-роғларга айлантириш ниятида нав-ниҳол парваришлаётган соҳибкорлар, тўлиб-тошиб оқаётган анҳор бўйидаги хушбўй ялпизларга маҳлиё бўлиб ҳаёлга толган соҳибжамол қиз, севгилисига гул териш ниятида қирда лолалар ичра кезган йигит ҳаваскорлар ёзиб юборган шеърларга мавзу бўлган.

Совет армияси сафларида хизмат қилаётган Б. Мамарасулев ўзи туғилиб ўсган қишлоқ, қирлар, далаларда чирой очган баҳор гўзалликларини тўлиб-тошиб куйлайди. У кўм-кўк яйловни яшил денгизга ўхшатади ва шу яшил денгизни қиёси йўқ бир водий деб таништиради. Қирда очилган бойчечаклар ёш ҳаваскорга илҳом бахш этади.

Урганчлик ҳаваскор Эркин Эшжонов боғлар, далалар, кишилар қалбига гўзаллик олиб келган баҳорга, унинг санъаткорлигига таҳсинлар ўқиб шундай куйлайди:

У гулшан қўйнига қўйганда
қадам
Нозли уйқусидан уйғонар
гуллар.
Бодроқ-бодроқ бўлиб
гулласа бодом,
Сарҳуш созин бошлар хушхол
булбуллар.

Ҳа, навбаҳор гўзаллик, гул-алвонлар фаслигина эмас, шодиёна меҳнат тантанасини бошлагувчи, мўл-кўл ҳосилга замин ҳозирловчи фасл ҳамдир. Далада, яйловларда муаззам корхоналар, нурхоналарда — бутун ўлкамизда баҳор.

Марҳабо, баҳор! Ҳамма жойда баҳор сепини ёйяпти: шафтоли навдасидаги сонсиз пушти капалаклар, қирлар келинчаги алвон лолалар, ердан эндигина униб чиққан митти ғўза кўчати, анҳорларни тўлдириб, ҳайқириб оқаётган малларанг сувлар, қўшнилар даврасида қайнаётган тотли сумалак — ҳаммаси-ҳаммаси баҳор санъати.

Ошиқлар дилига ёққани оташ
Борлиқни безабсан мунчалар
дилкаш, — деб ёзади тошкентлик баҳор мафтуни Мухторжон Ўтанов.

Ҳаваскорларимизнинг кўпчилиги баҳорнинг кўрки, латофатини тасвирлар эканлар, ҳар бири ўз сози билан жонли картиналар чизишга ҳаракат қилганлар.

— Баҳор гўзалликда юртимизга ўхшайди, — дейди москвалик Эркин Йўлдошев ўз шеърида. — Баҳор гўзалликни бизнинг ўлкамиздан, меҳнатсевар инсонлардан олган.

Қашқадарёлик Шодмон Қурбонов баҳорни заргарга ўхшатади. Заргар баҳор гуллардан сирға тақиб ўлкамга келди. Мен эса у санъаткорнинг ишига қойил бўлиб, шеър битишга интилдим, дейди автор. Ҳа, у баҳор ясаган бўёқларга мафтун бўлади-ю, лекин шеърда уларни санъаткорга хос маҳорат билан чизолмайди. Ўрта чирчиқлик ёш ҳаваскор Восилхон Мухторов ўз шеърига «Далада ҳаёт» деб сарлавҳа қўйган. У даланинг бугунги манзарасини, деҳқонларнинг фидокорона меҳнатини тасвир этишга уринган. Автор ер ҳайдаётган тракторларнинг қудратли овозини, енглари шимарилган чевар қизларнинг шижоатини ҳикоя қилади-ю, ёрқин, бўёқли мисраларда кўрсатиб бера олмайди. Самарқандлик Камол Соатовнинг «Дил орзуси», андижонлик Набижон Қорақўзиевнинг «Офарин сизларга!», Пўлат Убаевнинг «Баҳор», сирдарёлик Маннон Хўжаевнинг «Унар», фарғоналик Маманиёз Солиевнинг «Фасли баҳор» ва бошқа кўпгина авторларнинг баҳор шеърларида ҳам жўшқин меҳнат жараёни баён этилади-ю, кўрсатиб берилмайди.

Қардош Озарбайжондан мактуб ва шеър йўллаган Раҳмат Қурбонов «Сен билан» сарлавҳали шеърида баҳор гўзалликларини Ватанисиз тасаввур эта олмаслигини сўзлайди. Шоирнинг фикрича: олам, баҳор ҳамма вақт ҳам гўзал эмас. Ўз Ватанингда, ўз бахтингга эга бўлганингдагина баҳор ҳам гўзалдир:

Баҳоримсан, гулимсан, Ватан,
Баҳор гўзал фақат сен билан.
Шодликларим, кулгим сен,
Ватан,
Мевазорим кўрки сен билан.

Р. Қурбонов илгари сурган бу яхши фикрни бухоролик ҳаваскор О. Аҳадов давом эттиради. Ёш шоир баҳор фаслида зеболашган ўлкамизни ўн саккизга кирган етук қизнинг жамолига ўхшатади. Ўзи эса ошиқ йигитдек унинг ҳуснига, кўркига маҳлиё боқади.

Сулув келинчакдай дилрабо баҳорнинг шоирлар қалбига ғулғула солгани яхши. Лекин баҳор гўзалликларини, баҳордай гўзал мисраларга сингдириш ўрнига пала-партиш, рангсиз сатрларда қуруқ мадҳ этган ҳаваскорларимиз ҳам анчагина бор.

Баҳорнинг ажиб сасидан
Баҳра олиб бутун вужудим.
Ва чорлади ўша яшил
Тоққа мени ёшлик ғururим.

Бу мисралар тошкентлик Ражаб Равшановнинг «Раҳмат учун» сарлавҳали шеъридан олинди. Автор шеър қонун-қоидаларини яхши билмагани ҳолда шеър ёзишга, баҳорни куйлашга бел боғлаган. Натижада у шеър деб ёзиб юборган нарса бошдан-оёқ тумтароқ сўзлар тизмасидан иборат бўлиб қолган. Шеърда — баҳор сўзи бор-у, аммо унинг гўзаллиги йўқ.

Оҳ, гўзаллардан гўзалсан, баҳор, — деявериш билан баҳорнинг манзараси чизилмайди-ку. Шеър ижодчисининг, қалам соҳибининг вазифаси баҳорнинг оддий кўз билан кўриб бўлмайдиган қирраларини, сулувлигини кўра олиш, рассом мўй қалами билан чизгандай чизиб кўрсатишдир.

«Баҳор келди, баҳор келди
Эшитинг, эй, ўртоқлар», — дейди фарғоналик қаламкаш Миртемир Тоштемиров. У деҳқонларни иш бошлашга, далага чиқишга чақиради. Ваҳор келганини, чигит экиш кераклигини наҳот деҳқонларнинг ўзлари билишмаса. Автор ҳамма билган гапларни такрорлаш билан шеърнинг таъсирчанлик кучини тушириб юборган.

Шоир С. Абдулла айтганидай;
Шеър ёзиш доимий-ю,
мавсуми йўқ.
Тез ёзишга, бўёқчидек хуми
йўқ.

Афсуски, кўпгина ҳаваскорларимиз шеър ёзишни, шунчаки, осон иш деб тушунадилар. Урта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхозда яшовчи Ж. Танжанов «Марҳабо, баҳор» деган шеър йўллабди. Бу кўчирмачилик-ку! Шеър ёзишни шунчаки енгил-елпи иш деб билган Танжановдан шоир чиқиши амри маҳол.

Мутафаккир шоирларимиз А. Навоий, Муқимий, Фурқат, Завқий ва даврамизнинг энг яхши шоирлари ҳам навбаҳорни куйлаганлар ва куйлаётирлар. Уларнинг баҳор ҳақидаги лирик сатрлари қалбларга баҳордай гўзаллик бахш этади, нафосат дунёсига чорлайди. Улар яратган ғазалларнинг ишчи клубларида, колхоз далаларида, театр саҳналарида ҳамон севилиб, куйланиб келишининг боиси ҳам шундадир.

Юртимиз гўзал, турмушимиз ундан ҳам гўзал. Кўксида гул ардоқлаётган гулбоғларимиз, алвон лолаларга бурканган қирадирларимиз, соҳибкор деҳқонлар тинчини олиб қўйган далаларимиз ҳуснига яхшироқ назар ташласак, асл шеърларга манба ана шулар.

Зътибор **ОХУНОВА.**

Хатларингизга жавоб берамиз

АҲОЛИ ХУРСАНД БЎЛДИ

Редакцияга келган шикоятлардан бирида Денов район, Охунбобоев сельпосига қарашли 26-магазинда меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат ёмон уюштирилганлиги кўрсатилган эди. Хатда магазин мудири М. Самадов зарур буюмларни олиб келмаганлиги, харидорларга қўпол муомалада бўлаётганлиги ёзилган.

Район партия комитети редакцияга йўллаган жавоб хатида мазкур шикоят юзасидан кўрилган тадбирлар тўғрисида қуйидагиларни билдиради:

— Шикоятдаги фактлар тўла тасдиқланди. Магазин мудири М. Самадов вазифасидан бўшатилди. Харидорлар зарур буюмлар ва шу жумладан сариёғ, ширинлик ҳамда рўзғорбоп буюмлар билан таъмин этилди.

РАҲМАТ, ОДАМЛАР

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

Фалокат юз берди-ю, Клавдия Николаевна куйиб қолди. Ўша заҳоти уни шифохонага олиб кетишди.

Беморнинг аҳволи ниҳоятда оғир эди. Уни ўлим чангалидан халос этиш учун область шифохонаси травматология бўлимининг бошлиғи Мейли Раҳмонович Пўлатов, врач Тоштемир Ўнгбоев ва ҳамширалар тўрт кун тиним билмай жонбозлик кўрсатишди. Бор билимларини ишга солишди. Ниҳоят, бешинчи куни бемор ҳушига келди. Унинг беҳуш бўлиши врач ва ҳамшираларга, ҳатто шу бўлимда ётган бошқа беморларга ҳам тинчлик бермади. Оғриқ аёлни бетиним қийнар, ҳар қандай тошмеҳр кишининг ҳам кўнглини эзадиган даражада фарёд чектирарди.

Меҳрибон врачлар эса эндигина 39 га кирган бу аёлни, беш боланинг онаси ва инвалиднинг меҳрибон хотинини қандай қилиб даволаш ҳақида тинмай бош қотиришарди, улар оғриқни бир оз камайтирадиган, асаб ва юракни бирмунча тартибга соладиган дори беришади. Аммо куйиб кетган тери ўрнида янги тери битмаслиги уларни қаттиқ таҳликага солиб қўйган. Нима қилиш керак? Агар бемор баданининг тангадек ёки бир парча-ярим парча қисми куйганда чораси осон эди. Ўзининг соғлом ери терисидан шилиб олиб, куйган жойига ямаларди, вассалом. Клавдия Николаевнанинг эса куйган жойини ямашганда кўп тирик тери керак. Шунча терини ким беради? Айтмоқчи беморнинг қизлари бор-ку. Айниқса, тўнғич қизи унинг бошида парвона. Ўшанга айтиб кўришсами?

Мейли Раҳмонович шундай қарорга келган заҳоти қизни кабинетга чақиртирди. Ўз фикрини унга ётиғи билан тушунтирди.

— Агар ким бўлмасин бирор киши терисидан беришга рози бўлса, биз иложи борича беозор оламиз, соғлом тери ўрнида 10-15 кунда янги тери битади. Шуни бирон танишбилишингиз билан гаплашиб кўринг, бошқа илож йўқ, — деди Мейли ака.

— Онам учун жонимни ҳам фидо қилишга тайёрман. Тўғри келса менинг теримдан керагича олинглар, — деди 19 ёшли комсомол қиз Надежда.

Врач қизнинг жавобидан хурсанд бўлди. Қиз ҳам бутун умри давомида болалари учун бор кучи ва меҳрини аямай келаётган онажонига ёрдами тегишидан, гарчанд ногиҳоний бахтсизлик туфайли бўлса ҳам мамнун. Унинг учун онаси тузалса бас.

— Эртаси куни, яъни шу йил 2 февралда Надежданинг оёқ терисидан 34 квадрат сантиметр кесиб олиб, онасининг бир сонига ямашди. Бу синаш учун эди. Синов бир ҳафтадаёқ кутилганидек натижа берди. Қизнинг эти онасининг танасига ёпишиб кетди. Надежда эса бир ҳафта тишини-тишига қўйиб оғриққа бардош берди. Териси олинган жойида яна янги эт бита бошлади. Шундан кейин март ойида икки марта 100 ва 120 квадрат сантиметр терисини олдирди.

Бироқ она жароҳатини қоплашга бу ҳали оз эди. Бундан ортиқ терисини олиш эса ёш қизнинг саломатлиги учун хавфли. Надежда, кўпроқ олаверинглар, онам азобдан тезроқ кутулсин, деса ҳам врачлар кўнишмади. Бу аҳволдан хабар топган Отто шифохонага келиб «мен Клавдия Николаевна Дибикинанинг яқин одамиман, унинг куйган жойини қоплаш учун мендан қанча керак бўлса шунча тери олинглар» дебди.

Отто ким? Отто фашистлар Германияси миллионлар бошига солган фалокатли уруш туфайли ота-онасидан болалигидан жудо бўлганлардан бири. Унинг отаси немис ишчиси бўлган. Уруш бўлиб ўтган ерда додлаб юрган беш яшар Оттони улкан қалбли бир совет солдати пешонасидан силаб, хавфсиз ерга келтириб, ишончли кишилар қўлига топширди. Отто совет болалар уйида тарбияланди, билим олди. Эсли-ҳушли, ҳунарли йигит бўлиб етишди. Тақдир уни Қаршига олиб келиб қўйди. У Надежда телефонистка бўлиб ишлаётган тикув фабрикасида рассом. Надя билан бир комсомол ташкилотида туради. Қиз билан рассом йигитнинг танишганига ҳали бир йил ҳам бўлгани йўқ. Йигит ўз баданидан 200 квадрат сантиметр терисини бериб, тузалиш учун ўша шифохонада ётган кунлари Клавдия Николаевнанинг аҳволини кўриб, ачинди. Шу ерда у ҳамиша жимгина юрадиган, камсуқум Надянинг катта қалб эгаси бўлган одамий қиз эканлигини кўрди. Надя онаси тепасида оппоқ тонг отгунча мижжа қоқмай ўтириб чиқарди.

Опасининг бу хулқи 17 ёшли синглиси Любага ҳам таъсир қилди. У ҳам онаси учун ўз терисидан берди. Косондаги «Шарқ юлдузи» колхози 4-бригадасининг аъзоси Софья Бекназарова ҳам майиб ўғилчасига қараб ётган жойида ўз терисидан 50 квадрат сантиметр берди.

Бош врачдан тортиб оддий ҳамширагача, ўз суюкли қизларидан тортиб етти ёт бегоналаргача ҳамма унинг тузалиши учун жонбозлик қилаётганини кўрган беморда умидсизлик кайфияти аста-секин чекина бошлади.

Мейли Раҳмонович кунда унинг олдига бир неча марта кириб, хабар олиб туради.

— Доктор... Бунчалик тузалишимни хаёлимга ҳам келтирмаган эдим... Сизларга раҳмат, — дейди бемор.

— Қизингиз Надюшага, олижаноб комсомол Оттога, колхозчи Софья опага раҳмат денг, сизни шулар сақлаб қолди, — дейди камтар врач Мейли ака.

З. ИСРОИЛОВ,
Қашқадарё область шифохонаси.

БУЙРУҚ

БИР ПАРДАЛИ КОМЕДИЯ

Никита ВОЛКОВ,

чуваш ёзувчиси.

ҚАТНАШУВЧИЛАР:
Исай Степанович ПУКЛАКОВ — саноат комбинати директорининг ўринбосари.
Хрисан Парамонович ШЕКЕЕВ — директор ёрдамчиси.
Гаврилл Петрович ПЕТРОВ — отбоқар.

<> <>

Директор кабинети. Шекеев ўтирибди. Нимадир ёзяпти. Пуклаков кабинетда у ёқдан-бу ёққа юриб турибди.

ПУКЛАКОВ. Хўш, Хрисан Парамонич отбоқар Петровни ишдан бўшатиш керак демоқчимисан?

ШЕКЕЕВ. Албатта Исай Степанич. Лабингга куйдирги чиққур биз, масъул ходимларни ҳурмат қилмаяпти-ку! Кеча Сизнинг буйруғингизни бажаришдан бош тортди. Мен уни чақириб: «Исай Степанич сендан дарвоза учун тўсин келтириб беришни сўровди» дедим. У бўлса: «Бу ерда сизлардақанги бошлиқлар кўп, ҳаммасининг айтганини қилаверадиган автомат эмасман-ку» деб жавоб қайтаряпти. Ана, отбоқаримизнинг қайсарлигига қаранг!

ПУКЛАКОВ. Бўпти, мен буни илгари эшитганман. Буйруқ тайёрми?

ШЕКЕЕВ. Тайёр.

ПУКЛАКОВ. Ўқи.

ШЕКЕЕВ **(ўрнидан туриб, шошилмасдан ўқий бошлайди)**. Буйруқ. Икки юз ўттиз уч дробь ўн тўртинчи рақам.

ПУКЛАКОВ. Сен аввал буйруқни ўқи, тартиб-қоидалари кейин тўғриланаверади.

ШЕКЕЕВ. Яхши, Исай Степанич **(ўқийди)**. Биринчи параграф. Кейинги кунларда комбинатда меҳнат интизоми бирмунча бўшашиб кетди. Масалан, отбоқар Петров 16 июлда директор ёрдамчисига дарвоза учун тўсин келтириб бериш ҳақидаги менинг буйруғимни бажармади.

ПУКЛАКОВ. Тўхта, Буйруқда сенинг номингни тилга олишнинг нима кераги бор? Яна ўзининг ишини қилдирмоқчи бўлиб отбоқар Петровни мажбур этишга уринган экан-да, дейишмасин. Тушуняпсанми? Оддийгина қилиб, менинг буйруғимни бажармади, деб нуқта қўй. Қани, ўқийвер давомини.

ШЕКЕЕВ **(ўқийди)**. Отбоқар Петров ёмон боққани учун Нептун лақабли от жуда ҳам ориқлаб кетган.

ПУКЛАКОВ. «Жуда ҳам» деган сўз ортиқча эмасмикан? Отнинг кўриниши ёмон эмас-ку.

ШЕКЕЕВ. Майли, «Жуда ҳам»ни ўчирамиз. **(Давомини ўқийди)**. Иккинчи параграф. Юқорида зикр этилган фактлар ҳисобга олиниб, отбоқар Петров ишдан бўшатилсин. Бухгалтерия эртагаёқ Петров билан ҳисоб-китоб қилсин. Промкомбинат директори ўринбосари Пуклаковнинг имзоси. Аслига тўғри кўчирдим, деб директор ёрдамчиси Шекеев. **(Курсига мамнун ўтиради)**.

ПУКЛАКОВ. Қойиллаштириб юборганга ўхшаймиз. Қани энди Петровнинг ўзини чақиртир-чи. Буйруқни ўзига бер, ўқиб чиқиб, имзосини чексин-да, комбинатдан туёғини шиқиллатиб қолсин.

ШЕКЕЕВ. Ҳозир чақирамиз. **(Деразани очиб чақира бошлайди)**. Ким бор? Ульха, бу сенмисан? Петровга айт, дарров директорнинг кабинетига кириб кетсин. Нима дейсан? Қайси Петровга деганинг нимаси? Отбоқар. Отбоқарни чақир деяпман! Қулоғингга пахта тиқилганми? Тезроқ! Нима? Ҳадеб эзмаланмасдан айтилган ишни қилсанг-чи!

ПУКЛАКОВ **(норозилик билан)**. Намунча бақирасан! Бусиз ҳам бош ёрилиб кетай деяпти.

ШЕКЕЕВ. Исай Степанич, буларга бақирмай бўладими? Уборщица ҳам гапингга эътироз билдиргандан кейин...

ПУКЛАКОВ. Керак бўлса, унинг ҳам адабини бериб қўямиз. Шошилаверма. аввал отбоқарни бир ёқлама қилиб олайлик. Шуни билиб қўйгинки, Хрисан Парамонич. Петровга элдан олдин буйруқ ҳақида зинҳор оғиз оча кўрма. Эҳтимол, ҳали у ўз хоҳиши билан кетишга рози бўлиб қолар.

ШЕКЕЕВ. Рози бўладими, рози бўлмайдими, хуллас кетсин. Бизга бунақанги қайсар отбоқарнинг кераги йўқ, ҳайдаб юборамиз — вассалом!

ПУКЛАКОВ. Қизишаверма. Бўшатамиз.

Петров киради.

ПЕТРОВ. Мумкинми? Чақиртирган экансизлар. Бизга биронта топшириқ бормиди?

ПУКЛАКОВ **(директор креслосига ўтиради)**. Айтарли топшириқ йўқ, Гавриил Петрович, шунчаки сен билан суҳбатлашмоқчимиз.

ШЕКЕЕВ. Ҳалиги, кечаги борди-келди борасида.

ПУКЛАКОВ. **(Шекеевга)**. Тўхта, Хрисан Парамонич, шошилмасанг-чи. Хўш, Гавриил Петрович, аҳволлар яхшими, соғлиқлар қалай, комбинатимизда ишлаш жонингга тегмадими?

ПЕТРОВ. Раҳмат, мана олтмишга яқинлашиб қолдик, лекин соғлиғимдан шикоят қилолмайман. Биз иш жонига тегадиганлардан эмасмиз, аммо лекин ўзимизнинг колхозимизга қайта бориб ишлаш орзуси ҳам йўқ эмас.

ПУКЛАКОВ **(Шодланиб)**. Жуда соз-да! Биз ҳам бажонидил ёрдам берамиз. Демак, ўз колхозингга кетар экансан-да?

ПЕТРОВ. Шунақа. Бу ерда менга битта от берилган. Колхозга борсам ўн бешта от беришни ваъда қилишди. Кетмоқчи эдим, бироқ, Апполинария Матвеевна юбормаяпти.

ПУКЛАКОВ билан ШЕКЕЕВ **(бараварига)**. Қайси Апполинария Матвеевна?

ПЕТРОВ. Қайси бўларди, директоримиз Егор Ивановичнинг хотини-да. Жудаям хушмуомала аёл. «Агар ҳозир комбинатдан кетсанг қип-қизил аҳмоқ бўласан-қоласан» дейди менга. Пенсияга чиққунингча шу ерда ишлайвер, деб маслаҳат беряпти.

ШЕКЕЕВ. Борди-ю, бошқалар бу маслаҳатга кўнишмаса-чи?

ПЕТРОВ. Шундай, Аполлинария Матвеевна бошқа ҳеч қанақанги маслаҳатга қулоқ солмагин дейди. Яна биров сени камситмаяптими, хафа қилмаяптими дея сўради. Кеча уни болалари билан ўрмон хўжалиги мудирининг хотининикига меҳмондорчиликка обориб қўйдим. Болалари бирам яхши эканки, кўрган сари кўргинг келади, мени Гавриил бобо дея ҳурмат билан чақиришадиган бўлишди. Бора-боргунча Апполинария Матвеевна билан суҳбатлашиб кетдик. Мендан ҳамма нарсани сўради, атрофлича қизиқди. Бир сўз билан айтганда жудаям илтифотли аёл-да.

ПУКЛАКОВ **(қўрқиб)**, Нималарни сўради сендан?

ПЕТРОВ. Ҳар нарсани. Мабодо, сени биров хафа қилгудай бўлса, тўғри олдимга кел, деди. Сени хафа қилдириб қўймайман, дейди. Дарвоза тўсини хусусида Шекеев билан кеча бир оз хафалашиб олдик. Агар тўсинга кетганимда Аполинария Матвеевнани ўрмончиникига оборолмас эдим. Буни унга айтган эдим, жудаям жаҳли чиқиб кетди. Эрим курортдан қайтган куниёқ, ўша Шекеев шилқимни комбинатдан ҳайдаттириб юбораман, деди.

ШЕКЕЕВ **(қўрққанидан)**. Нима-а-а?! Ме-е-е-н ҳеч нарса демовдим-ку. Тўсин менга унча зарур эмас. Ўзимоқ бориб олиб келишим мумкин тўсинни...

ПЕТРОВ. Бўпти, эртага аравага Нептунни қўшиб бераман, олиб келавер. Кейин Апполинария Матвеевна. Пуклаков сени хафа қилмаяптими? — деди.

ПУКЛАКОВ **(ташвишланиб)**. Сен унга нима дединг?

ПЕТРОВ. Менинг учун Исай Степанич ҳалиги, яхши раҳбар — мен ундан хафа эмасман дедим.

ПУКЛАКОВ **(севиниб)**. Тўғри! Сенга, Гавриил Петрович, мен бирор ёмонлик қилган эмасман-ку, шундай эмасми?

ПЕТРОВ. Йўқ, ҳозирча сиздан унақанги фалон-писмадон деган сўз эшитмадим.

ПУКЛАКОВ. Қулоқ сол, Гавриил Петрович. Мана, комбинатимизда ишлаётганингга ҳам анча бўлди, сени ҳаммамиз яхши биламиз. Биз бу ерда ўртоқ Шекеев билан маслаҳатлашиб, ҳалол меҳнатинг учун сени тақдирламоқчи бўлдик. Шундайми, Хрисан Парамонич?

ШЕКЕЕВ. Худди шундай, Исай Степанич, шунақа қарорга келдик.

ПУКЛАКОВ. Гавриил Петрович бизнинг топшириқларимизни ҳамиша бажонидил бажаради, ҳар қандай ишни ҳам зўр иштиёқ ва ҳафсала билан қилади. Кейинги пайтда Нептун ҳам анча семириб қолди. Шундай эмасми, Хрисан Парамонич?

ШЕКЕЕВ. Кеча Нептуннинг йўлда елиб келаётганини ўз кўзим билан кўрдим. Бу от эмас, тулпар деса бўлади.

ПУКЛАКОВ. Демак, Гавриил Петрович, сени тақдирлашга асослар бор экан. Сенга ҳеч бўлмаса ўттиз сўм мукофот берамиз.

ПЕТРОВ. Раҳмат, Исай Степанич, сизга ҳам раҳмат, Хрисан Парамонич. Буни кампиримга айтсам жудаям хурсанд бўлади-да! Ҳаммомчамизнинг томини сира ёполмаётганим учун ҳамиша вайсарди. Бу пулга дарҳол тахта сотиб оламан.

ПУКЛАКОВ. Буни нима учун илгари айтмадинг, Гавриил Петрович? Ҳаммомингнинг томини ёпиш учун қанча тахта кетади?

ПЕТРОВ. Икки кубометр етар дейман.

ШЕКЕЕВ. Бу комбинатимиз учун денгиздан томчи-ку!

ПУКЛАКОВ. Ёз. Шекеев. Числоси билан рақамини кейин қўярсан. Буйруқ. Комбинатда узоқ йиллардан бери, бенуқсон ишлаб келаётганлиги ва ўзига бириктилган отни яхши боқаётганлиги учун отбоқар Гавриил Петрович Петров ўттиз сўм пул билан мукофотлансин ва шахсий ҳаммомини ёпиш учун унга икки кубометр тахта берилсин. Директор ўринбосари Пуклаков. Ёздингми?

ШЕКЕЕВ Ёздим, Исай Степанич.

ПУКЛАКОВ **(Петровга)**. Мана. Гавриил Петрович, сени шунинг учун йўқлатувдик. Кишилар тўғрисида ғамхўрлик қиляпмиз! Хайр.

ПЕТРОВ. Катта раҳмат! Ҳозироқ бориб Апполинария Матвеевнага гапириб бераман. Хайр **(чиқиб кетади)**.

ШЕКЕЕВ. **(Петровнинг орқасидан қичқиради)**. Унга Пуклаков билан Шекеев мукофот беришди деб айтиб қўйгин! Эсингдан чиқмасин, Пуклаков билан Шекеев дегин!

ПУКЛАКОВ **(Шекеевнинг ёнига келади)**. Оббо, ёрдамчиси тушмагур-ей! Қани аввалги буйруқ? Ҳозироқ ёндириб ташлагинда, у ҳақда бировга оғиз оча кўрма. Тушунарлими?

ШЕКЕЕВ. Тушунарли бўлганда қандоқ!

(ПАРДА)

Русчадан Т. УНАБОЕВ таржимаси.

ҲИЖРОНДАН СЎНГ...

ОНА НУРИДИЙДАСИНИ ТОПДИ

Шамшод қомат, буғдой ранг, қотмадан келган йигит қишлоқда пайдо бўлди-ю, Улпар опа оромини йўқотди-қўйди. Кечалари ҳаловати бузилиб, азоб чекади, мижжа қоқмай юлдуз санаб чиқади, кундузлари ҳардамхаёл. Қилаётган юмушини билмайди. Йигитнинг қорасини узоқдан кўрган заҳоти юраги дук-дук ура бошлайди, кўз олдини қоронғилик босади. Қачонлардир битиб кетган яраларига жарроҳнинг ништари тегиб, яна очилгандай, ярага кимдир туз-қалампир сепаётгандай туюлади. Совхоз устахонаси томон ошиқаётган дароз йигитдан кўз узолмай, унинг ҳар бир қадами, ҳар бир ҳаракатини мушоҳида қилади... Е, алҳазар, одамзод шунақанги ҳам ўхшаш бўладими? Унинг қадам босиши, ҳижжалаб сўзлаши хотинга бундан роса чорак аср муқаддам жангу жадалга отланиб кетган умр йўлдошини эслатаверади. Йигитнинг пайваста қошлари хиёл чимирилган, ўйчан кўзларини ўй-хаёллар, сезилар-сезилмас ташвиш чулғаган. У, ҳамон камгап, лекин ширинсухан.

Қишлоқда ногаҳон пайдо бўлган бу йигит икки томчи сувдек боягги Улпар опанинг урушда ҳалок бўлган умр йўлдоши Абдуқаюм аканинг ўзгинаси бўлиб кўринарди. Хаёл қуши аёлни ўз қанотига миндириб, яқин ўтмишга олиб кетади.

1941 йилнинг кузи эди. Якшанба кунларидан бирида булунғурлик Абдуқаюм ака бозорга жўнади. Тўрт-беш ёшлар чамасидаги Турди деган ўғли «мен ҳам бораман», деб хархаша қилавергач, уни опичлаб олди-да, Самарқандга тушди. «Рўзғорга керакли нарсаларни харид қиламан-у, барвақт изимга қайтаман» деб каллаи саҳарда йўлга чиққан эр тун ярмидан ошган пайтда ҳўнграб йиғлаганича кириб келди. Кўчадан йиғлаб келган эрининг важоҳатини кўрибоқ, Улпар опанинг юраги ўйноқлаб кетди: кўнгилсиз воқеа юз берганини пайқади. Бозорда, оломон ичида йўқотиб қўйганмиш Турдини. Улпар опа сочларини юлиб, юзларини тимдалади, қишлоқни бошига кўтариб, дод-фарёд чекди. Аммо на фойда? Эс-ҳушидан кетган она кўрпа-ёстиқ қилиб ётиб олди...

Орадан бир-икки ой вақт ўтди. Турдидан ҳануз дарак йўқ. Бир неча бор Самарқандга тушиб, суриштиришди: натижа бўлмади. Йилнинг охирида Абдуқаюм акага ҳам чақириқнома келиб, армияга кетди. Улпар опа Рихси исмли уч ёшар қизи билан қолди.

Кунлар кетидан ойлар, фаслларни қувиб йиллар ўтди. Қалбига яқин икки кишисидан жудо бўлган Улпар опа аламига бардош беролмай Булунғурдан кўчиб кетди. Бўйи етган қизи Рихсини турмушга узатди. Ўзи ҳам янги рўзғор қурди. Ғаллаорол районидаги «Ғаллаорол» совхозининг биринчи бўлимида истиқомат қила бошлади.

1958 йил... Мана, яқин уч йил бўлдики, совхоз устахонасида чилангарлик қилаётган йигит Улпар опанинг ҳузур-ҳаловатини бузди, тунларини бедор қилди... Бора-бора шу болани кўрмаган куни онанинг томоғидан овқат ўтмайдиган бўлиб қолди. Йигитнинг шарпасини олисдан кўрган заҳоти она қалби алланечик талпиниб, безовталанади: «Ўғлимга ўхшайди овозинг сенинг» — деётгандай.

«Қаерликсан, кимнинг нури дийдаси бўласан, болам? Нега исминг Турғун, фамилиянг эса Эргашев? — дейди баъзан ўзича. — Нега мудом ўйчан юрасан? Не дардинг, не ҳасратинг бор юрагингда? Отанг ким, онанг ким?.. Бир пиёла чойга таклиф этиб, кимлигингни суриштирсаммикан? Балким менга очиб ташларсан маъюслигинг сирини?»

Улпар опа шу қарорга келган кезларда йигит бирданига қишлоқдан ғойиб бўлди. Аёл куёвини, унинг укаси Хўжамқулни ишга солди. Бироқ ҳеч қандай натижа бермади.

Турғун Эргашев комсомол йўлланмаси билан Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштиришга кетганини айтишди. Хўжамқул Мирзақобилов Янгиер томонга равона бўлди. Аммо, чўл поёнсиз эмасми, қайси райондан излашини билолмай, боши қотиб, уйга хомуш қайтди. Улпар хола «Топмасанг тинчланмайман!» — деб икки оёғини бир этикка тиқиб туриб олди.

* * *

Энди ўша қирқ биринчи йил кузида рўй берган воқеанинг тафсилоти билан танишайлик. Беш яшар чамасидаги бола Самарқанднинг гавжум бозорида адашиб қолиб, «Дада, дада!» — дея чинқириб йиғлайвериб, томоғи хириллаб қолди. Кимдир уни даст кўтариб, бир хонага олиб кирди. «Милицияга оборинг!» — дейишди у ердагилар. Ҳалиги киши милиция хонасига кўтариб борди уни. Булунғурдан отасига эргашиб бозорга келган Турди янги исм ва фамилия билан Турғун Эргашев бўлди-қолди.

Турғун эсини таниган чоғида Наманган яқинидаги Тўрақўрғон қишлоғида жойлашган 21-болалар уйида тарбияланар эди. 1955 йили Чустдаги 12-болалар уйига кўчирилди. Орадан бир йил ўтгач, слесарь касбини эгаллаб олган ўсмир жўшқин ҳаёт қучоғига парвоз қилди. Тақдирни қаранг-а, Турғун Эргашевни «Ғаллаорол» совхозининг марказий устахонасига ишга юборибдилар.

Меҳнатсевар йигит бу ерда янги ёру биродарлар орттирди.

1958 йили газеталарда Мирзачўлда янги ерлар очилаётгани ҳақидаги материаллар чиқа бошлади. Қалб амри, виждон даъвати билан чўлни гулистон қилиш иштиёқида у ёққа отланиб кетаётган ғайрат-шижоатли ёшларга Турғун ҳавас қилди. Ариза бериб, орзусини рўёбга чиқарди. Янгиерда янги дўстларни топди: Назир Жўраев деган тошкентлик шофер йигит билан ака-ука тутинишди. Иковла 1-қурилиш-монтаж участкасида меҳнат қилишди. Икки йилдан сўнг, қурилиш участкаси тугатилгач, Турғун билан Назир Тошкентга келдилар. Назир авторемонт заводига, Турғун эса тараремонт заводига ишга киришди.

Турғун заводда ишлаб юриб, бир гўзал қизни учратди. Умрбод бир ёстиққа бош қўйишга аҳду паймон қилдилар. Фарзандли бўлдилар.

Турғун Эргашев Совет Армияси сафида хизмат қилиб, она-Ватан олдидаги муқаддас бурчини адо қилиб бултур кузда уйга қайтди.

* * *

Хўжамқул бўш келмади. Турғуннинг совхозда, Исроиловлар уйида қолдирган фотосуратини қўлга олиб, тинимсиз қидираверди. Ғаллаоролдан Янгиерга келганида «Назир деган йигит билан бирга турарди, қаёққадир кетиб қолди», — дейишди.

— Қаёққа? Ким билан?

— Тошкентга кетди чоғи. Ғайрат деган шофер бола келиб юрарди. Ушаникига кетгандир.

— Ғайрат ким? Қайси ташкилотда ишлайди?

— Савдо министрлигида... Мол етказиб берарди шу ердаги таъминот шохобчаларига...

Хўжамқул Тошкентга келади. Лекин Ғайрат Жўраев Савдо министрлигига қарашли автобазадан бошқа базага ўтиб кетганди. Собир Раҳимов станциясидаги 4-автопаркдан топилди у. «Чилонзор—Эски жува» маршрутида автобус ҳайдар экан.

* * *

...Тўйлардагидек безатилган уй маҳалла-кўй оқсоқоллари, нуроний кампирлар, қўни-қўшнилар билан гавжум. Хонанинг бир бурчагида Улпар хола, иккинчи томонда — Турғун Эргашев ўтирибди.

— Демак, шу йигит менинг ўғлим дегин, кампир? — дейди чоллардан бири Улпар холага мурожаат қилиб.

— Ҳа... Менинг Турдимга ўхшайди.

— Қандай белгилари бўлган йўқолган болангнинг?

— Белгиси бир эмас, тўртта бўлиши керак... — кампир ҳаяжондан ўзини зўрға босиб, санай бошлайди: — Турдим ўнг оёғини икки марта куйдириб олган ёшлигида: биринчи гал қайноқ сув тўкилиб кетган, иккинчи сафар патефон пластинкасидан соққа ясайман, деб эритаётганида... Учинчиси... ўғлимнинг энсасида кичкинагина шиш бор эди... Тўртинчи белгиси — чап қўлининг бармоғини теша билан чопиб олган эди.

Ҳаммаси тўғри чиқди! Бола онанинг кўксига ўзини отди. Ўртанган қалблар чорак асрдан сўнг малҳам топди. Она-бола дийдор кўришди.

Ҳ. ТОЖИБОЕВ.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ВЦСПС БИЛАН ФРАНЦИЯ УМУММЕҲНАТ КОНФЕДЕРАЦИЯСИНИНГ ҚЎШМА БАЁНОТИ

Франция Умуммеҳнат конфедерацияси билан Бутуниттифоқ Касаба Союзлари Марказий Совети қўшма баёнот эълон қилиб, Америка империализмининг Жанубий Вьетнамдаги агрессив ҳаракатларига қарши Франция ва Совет Иттифоқи меҳнаткашлари номидан қаҳр-ғазаб билан норозилик билдирдилар.

Франция Умуммеҳнат конфедерацияси билан ВЦСПС Жанубий Вьетнамни озод қилиш миллий фронти Марказий Комитетининг мурожаатига қўшилганликларини ҳамда жабрдида Вьетнам халқи билан ўзларининг ғоят бирдам эканликларини билдирадилар. Улар ўз мамлакатларидаги ва жаҳон меҳнаткашларини бутун дунёда тинчликни сақлаб қолиш, Вьетнам халқига ўз тақдирини ўзи бошқариш ҳуқуқини таъминлаб бериш мақсадида иложи бўлган ҳамма чораларни кўришга ҳамда шундай чораларни қўллаб-қувватлашга чақирадилар. (ТАСС).

Ўз озодликларини ҳимоя қилишга тайёр

ХАНОЙ, 15 апрель. (ТАСС). «Нян Зан» газетаси бугун бундай деб ёзди: Шимолда яшаётган Жанубий вьетнамликлардан 70 минг киши ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллигини қўлга қурол олиб ҳимоя қилмоқ учун ватани (Жанубий Вьетнам)га қайтиб боришга тайёрдир. Бу Жанубий вьетнамликлар Жанубий Вьетнамни озод қилиш миллий фронтининг позициясини батамом қўллаб-қувватлаётганликларини ва қўлларига қурол олиб, Жанубий вьетнамликларнинг сафларига қўшилишга шай эканликларини билдирдилар.

ЯМАНГА ВИЗИТ

САНО, 15 апрель. (ТАСС). Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари Пауль Шольц бошчилигидаги ГДР делегацияси бугун расмий визит билан Қоҳирадан бу ерга келди.

Германия Демократик Республикасининг расмий делегацияси Яманга биринчи марта келди. Делегация икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик программасини ва иқтисодий ҳамда маданий муносабатларни мустаҳкамлаш йўлларини Яман Араб Республикасининг раҳбарлари билан муҳокама қилади.

Делегация бошлиғи Шольц Санога келиши билан бундай деди: «Биз ҳар иккала ҳукуматимиз ва халқларимиз ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришдан манфаатдор бўлган дўстлар сифатида бу ерга келдик». Шольц яман халқининг империализмга ва реакцияга қарши олиб бораётган курашини менинг мамлакатим қўллаб-қувватлайди, деб таъкидлади.

Делегация Яман сафарини тамомлаганидан кейин Қоҳирага қайтиб боради ва у ерда Бирлашган Араб Республикаси билан Германия Демократик Республикаси ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш тўғрисида музокаралар олиб боради.

Осмондан яна қароқчиларча ҳужум қилинди

ПАРИЖ, 15 апрель. (ТАСС). Америка авиацияси бугун Лаос чегараси яқинида Вьетнам Демократик Республикасининг территориясига осмондан яна ҳужум қилди. Франс пресс агентлиги мухбирининг Сайгондаги АҚШ ҳарбий вакилининг баёнотига асосланиб юборган хабарида бу ҳужумда Американинг 21 та самолёти қатнашганлиги айтилади. Нам-ма дарёсидаги порт ҳамда Вьетнам Демократик Республикасининг ғарби-жанубий қисмидаги катта тош йўллар ўққа тутилган ва бомбардимон қилинган.

ИШИ ЎНГМАДИ

ЖАКАРТА, 15 апрель. (ТАСС). АҚШ президентининг махсус вакили элчи Банкер бугун самолётда Жакартадан Сайгонга жўнаб кетди.

Индонезия матбуотида босилган хабарлардан маълум бўлишича, Банкернинг президент Сукарно ва Индонезиянинг бошқа давлат арбоблари билан икки ҳафта олиб борган музокаралари ҳеч қандай самара бермаган ҳамда иккала мамлакатнинг муносабатларидаги кескин ихтилофларни тугата олмаган. Газеталарнинг таъкидлашича, ташқи сиёсат соҳасидаги ихтилофлар иккала мамлакат муносабатларидаги кескинликнинг янада кучайиб кетишига олиб келган.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ТАЖРИБАСИ УГАНДАГА ФОЙДАЛИ

Жамоат ишлари ва коммуникациялар министри Уильям Калема бошчилигидаги Уганда яхши ният миссияси бир неча кун мобайнида Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишди.

Меҳмонлар республикага келган биринчи кундаёқ Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. О. Азимов ҳузурида бўлдилар.

С. О. Азимов угандалик меҳмонлар шарафига зиёфат берди. Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ЎзТАГ).

ПАРТИЗАНЛАРНИНГ ПОЗИЦИЯСИГА ҲАВОДАН ҲУЖУМ ҚИЛИНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 15 апрель. (ТАСС) Америка ва Жанубий Вьетнамнинг 230 самолёти ва вертолёти Сайгондан ғарби-шимолроқда Жанубий Вьетнам партизанларининг позициясига бугун ёпирилиб ҳужум қилишди. ЮПИ агентлигининг хабар беришича, партизанларнинг позициялари бомбардимон қилинди ва ракеталар билан ўққа тутилди.

ИТАЛИЯ ИШ ТАШЛАДИ

РИМ, 15 апрель. (ТАСС). Италия темир йўлчиларининг 210 мингдан кўпроқ киши қатнашган 24 соатли ялпи забастовкаси неча уюшқоқлик билан ўтди. Забастовканинг яна бир муҳим хусусияти шундан иборат бўлдики, бу забастовкада ишчилардан ташқари хизматчилар ва инженер-техник ходимларнинг 80 проценти ҳам қатнашди.

Кеча, шунингдек Италиядаги қоғоз фабрикалари ишчиларининг, опера театрлари коллективларининг забастовкалари, мамлакатнинг турли районларидаги деҳқонларнинг намойишлари ҳам муваффақият билан ўтди.

Сардиния оролидаги Карбония кўмир ҳавзаси ишчиларининг бир неча йилдан буён давом этиб келаётган қаттиқ кураши ғалаба билан тугалланди. Ана шу кўмир ҳавзасининг шахталарини хусусий хўжайинлар қўлидан электр энергия миллий бошқармаси ихтиёрига олиб бериш ҳақида қарор қабул қилинди.

КИТОБХОНЛАР ҲУЗУРИГА

Шу йил май ойида Ўзбекистон ёзувчиларининг V съезди бўлади. Шу муносабат билан республикамизнинг қалам соҳиблари ўз китобхонлари билан учрашмоқдалар. Ҳудди шу мақсадда Фарғона водийсидаги китобхонлар билан учрашувга бир группа ўзбек ёзувчилари жўнаб кетдилар. Улар Қўқон, Андижонда ва Фарғонада адабий кечалар ўтказадилар. Группада Ўзбекистон ССР халқ шоири академик Ғафур Ғулом. Мақсуд Шайхзода, Воҳид Зоҳидов. Ҳамид Ғулом, Мамарасул Бобоев, Ҳаким Назир, Асқад Мухтор, Адҳам Раҳмат, Назармат ўртоқлар бор.

Шоир Уйғуннинг 60 йиллик юбилейи муносабати билан унинг халқ билан учрашувлари давом этмоқда. Атоқли шоир, драматург Хоразм, Қашқадарё, Бухоро областларида учрашувлар ўтказиш учун даставвал Урганчга келди. У билан бирга Мирмуҳсин, филология фанлари кандидати М. Юнусов, С. Анорбоев адабий кечаларда қатнашадилар.

«ГУЛИ СИЕҲ» — БУХОРО ТЕАТРИ САҲНАСИДА

Бухоро область театрининг ижодий коллективи яна бир асарни — «Гули сиёҳ» спектаклини томошабинларга тақдим этди. Янги спектакль таниқли афғон ёзувчиси Соҳиб Жамолнинг шу номдаги асари асосида ишланган. Асар музикасини композитор Д. Соатқулов ёзган.

Чин инсоний севги тараннум этилган ва улуғланган бу спектаклдаги бош ролларни Ўзбекистон ССР халқ артистлари Н. Неъматова, А. Файзиев, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Ҳ. Наимов, Б. Бакоев ва Ж. Сатторовлар ижро этишган. Постановкачи режиссёр А. Акобиров, рассом Б. Ким ва дирижёр У. Наимов.

«Гули сиёҳ» томошабинларда яхши таассурот қолдирди.

ЖАДВАЛЛАР ИШГА ТУШДИ

ФУТБОЛ

Шундай қилиб, футбол ишқибозларининг жадваллари ишга тушди. Унга дастлабки «2», «1» ва «0» деган рақамлар ёзилди.

Мамлакат чемпиони — Тбилиси динамочилари ўйин давомида оғир аҳволда қолдилар: улар «Черноморец»га ютқазиб туриб, бутун кучни ишга солдилар ҳамда «ғафлат уйқуси»дан уйғониб, одессалик меҳмонларни 3:2 ҳисоби билан ютдилар. Москвалик спортчиларнинг биринчи турда омадлари келмади, деса бўлади. Чунки, «Спартак», «Пахтакор» (0:1) дан, «Локомотив», «Шахтёр» (0:2) дан, «Динамо» киевлик «Динамо» (0:1) дан, «Торпедо», «Нефтяник» (0:3) дан мағлубиятга учради. Фақат пойтахтнинг Армия марказий спорт клуби одессалик клубдошларидан баланд (3:0) келишга эришди. Минск динамочилари Кутаисида «Торпедо» устидан 2:0 ҳисоби билан ғалаба қозондилар. Бу турда биргина Ростовнинг армиячилари билан «Зенит» дуранг (1:1) ўйнадилар. «Крилья Советов» (Куйбишев) бу турда ўйнамади.

Командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

КОМАНДАЛАР	ЎЙИН	ОЧКО
Армия марказий спорт клуби (Москва)	1	2
«Нефтяник» (Боку)	1	2
«Динамо» (Минск)	1	2
«Шахтёр» (Донецк)	1	2
«Динамо» (Тбилиси)	1	2
«Пахтакор» (Тошкент)	1	2
«Динамо» (Киев)	1	2
«Зенит» (Ленинград)	1	1
Армия спорт клуби (Ростов)	1	1
«Спартак» (Москва)	1	0
«Динамо» (Москва)	1	0
«Черноморец» (Одесса)	1	0
«Локомотив» (Москва)	1	0
«Торпедо» (Кутаиси)	1	0
«Торпедо» (Москва)	1	0
Армия спорт клуби (Одесса)	1	0
«Крилья Советов» (Куйбишев)	0	0

«Пахтакор»нинг навбатдаги икки ўйини Тошкентда: 27 апрелда «Торпедо» (Москва) ва 2 майда «Крилья Советов» (Куйбишев) билан бўлади. Шундан кейин, тошкентлик спортчилар «Динамо» (Минск), Москва ҳамда Одесса армиячилари билан учрашиш учун жўнаб кетадилар.

«ПАХТАКОР»ДАГИ ТАРТИБСИЗЛИК

ЛУҚМА

«Пахтакор» стадионининг раҳбарлари биринчи учрашувга қанча томошабин йиғилишини, трибуналарлиқ тўлишини яхши билишарди-ку, аммо...

Ҳа, биз ана шу «аммо» ҳақида икки оғиз «ширин» сўз айтмоқчимиз. Биринчи учрашув кунидаги тартибсизлик жуда кўп футбол шинавандаларини ранжитди, десак жуда тўғри бўлади.

Аввало, стадионга киришнинг ўзи бир амри-маҳол бўлди. Кираверишдаги тартибга тушириш мақсадида қилинган панжараларнинг ноқулайлиги томошабинни азобга солди. Жуда кўп кишилар ана шу темир панжарага тиралиб қолиб, роса «панд» едилар. Бу ҳам майли-я, жойни — билетда номери кўрсатилган жойни топиб олиш игна билан қудуқ қазишнинг худди ўзгинаси бўлди. Ахир, йўлкаларга «яхшилаб жойлашиб олган» билетсиз «азаматлар» (булар стадионга қандай кириб қолишганини стадион раҳбарлари билишмаса, бошқа ҳеч ким билмайди) дастидан юриш имкони бўлмади.

Стадионнинг мавсумга тахт эмаслигини тушуниш қийин. Йўллар тартибсиз, ўнқир-чўнқир. Таблога қараган кишининг таъби хира тортиб кетиши аниқ.

Ахир, республиканинг энг йирик спорт иншооти — «Пахтакор» стадионининг катта футбол мавсумига шундай келиши кечирарли ҳолмикин? Ўзбекистон ССР Спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзининг республика совети бунга нима деб жавоб берархин?

Бу жавобни ўн минглаб спорт ишқибозлари кутмоқдалар.

ХРОНИКА

СССР Олий Советининг Президиуми ўртоқ Сергей Георгиевич Лапинни СССРнинг Хитой Халқ Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси қилиб тайинлади.

ТИНГЛАНГ — ТОМОША ҚИЛИНГ

Радио

17 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт. 9.30 — Баҳор қўшиқлари. 9.50 — «Колхоз фермасида» (тож.), 10.10 — Кичик концерт. 10.30 — СССР халқларининг қўшиқ ва рақслари. 11.10— «КПСС МК март Пленумининг моддий рағбатлантиришнинг қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги аҳамияти ҳақида кўрсатмалари» (суҳбат). 11.25 — Ўзбек куйлари. 12.15—Спорт эшиттириши. 12.50— «Қозоқ элининг миришкори» (рус.). 13.40 — Лирик концерт (рус). 16.15 — Ёшлар учун музикали соат. 17.20 — Уйғур куйлари. 18.00 — «Алангали йиллар қиссаси». 18.30 — Енгил куйлар. 19.20 — Озарбайжон куйлари. 20.00 — Ёшлар учун. 20.15 — Эстрада-ракс концерти (рус.). 21.20— Эстрада концерти. 22.10— Улуғ Ватан уруши қатнашчилари радио студиямизда. 23.10 — Куйлар.

Телевидение

17 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — (Кичкинтойлар учун) **Мультфильм.** 17.25— **Телевизион янгиликлар.** 17.45 — **Туркманистонда тантана** (ҳужжатли фильм). 18.05 — **Реклама ва эълонлар.** 18.10 — **Ёшлар орбитаси** (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 18.30 — **Телевизион янгиликлар.** 18.45 — **Ойнадан ўпкалама.**

Рус тилида: 19.20 — **Концерт.** 20.00 — **Чет эл кинохроникаси** ва **Барон Мюнхаузен** номли бадиий фильм. 21.35 — **Ота-оналар учун.**

Ўзбек тилида: 22.05 — **Вальс кечаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/IV да **Евгений Онегин**, 18/IV да кундуз **Боғчасарой фонтани**, кечқурун **Аида.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/IV да **Юлдузлар жамоли**, 18/IV да кундуз **Сарвқомат дилбарим**, кечқурун **Юлдузлар жамоли.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/IV да **Гули сиёҳ**, 18/IV кундуз **Ўғил уйлантириш**, кечқурун **Нодира.**

Кино

Шикоят дафтарини беринг — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 4, кеч 6, 8 ва 9 яримда).

Инспектор ва тун — «МИР», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ИСКРА» (кундуз соат 5 дан). НАВОИЙ номли (кундуз 5, кеч 8-20 минут ва 10 да), «ЧАЙКА» (кеч 6, 8 ва 10 да).

Кўринмас армия — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ИСКРА» (кундуз соат 5 гача).

Бальзаминовнинг уйланиши — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун). «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 8 ярим ва 10 да).

Олтин туфли — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 ва 11-45 минутда), «ЧАЙКА» (эрталаб 10, кундуз 12, 2 ва 4 да). «ДРУЖБА» (эрталаб 10 ярим ва кундуз 12 да).

Денгиз мушуги — НАВОИЙ номли (кишки — кундуз соат 1 яримгача, ёзги — кеч 8-20 минутда).

Севги деб (1 ва 2-серия) — «ЮЛДУЗ» (кундуз ва кечқурун).

Ёр-ёр — НАВОИЙ номли (кундуз соат 3-20 ва кеч 6-40 минутда).

Австралиялик хотин излайди — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 1 яримдан кеч 8 яримгача.)

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64543 № В. 89. Р. 01829.